

SpareBank 1 Gruppen AS

Rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR) per 31.12.22

INNHALDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	5
A. VIRKSOMHET OG RESULTATER	8
A.1 VIRKSOMHET	8
A.2 FORSIKRINGSRESULTAT	11
A.2.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS	11
A.2.2 FREMTIND FORSIKRING AS	13
A.2.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS	15
A.3 INVESTERINGSRESULTAT	17
A.3.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS	17
A.3.2 FREMTIND FORSIKRING AS	19
A.3.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS	20
A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET	22
A.4.1 SPAREBANK 1 FACTORING AS	22
A.4.2 SPAREBANK 1 SPLEIS AS	22
A.4.3 SPAREBANK 1 GRUPPEN AS	23
A.5 ANDRE OPPLYSNINGER	23
B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL	24
B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL	24
B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING	24
B.1.2 ROLLER OG ANSVAR	25
B.1.3 FORUM OG KOMITEER	30
B.1.4 OPPLYSNINGER OM GRUPPEINTERNE UTKONKTRAKTERINGER	32
B.1.5 GODTGJØRING	32
B.2 KRAV TIL EGNETHET	33
B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET	33
B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM	35
B.5 INTERNREVISJONSFUNKSJONEN	35
B.6 AKTUARFUNKSJONEN	36
B.7 UTKONTRAKTERING	36
B.8 ANDRE OPPLYSNINGER	39
C. RISIKOPROFIL	40
C.1 FORSIKRINGSRISIKO	41
C.1.1 FORSIKRINGSRISIKO LIV	41
C.1.2 FORSIKRINGSRISIKO HELSE	43
C.1.3 FORSIKRINGSRISIKO SKADE	44
C.1.4 FORSIKRINGSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER	45
C.2 MARKEDSRISIKO	46
C.2.1 MARKEDSRISIKO - RISIKOKONSENTRASJON	47
C.2.2 MARKEDSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER	47
C.2.3 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET	48
C.3 MOTPARTSRISIKO	49
C.4 LIKVIDITETSRISIKO	50
C.5 OPERASJONELL RISIKO	51

C.6 BÆREKRAFTSRISIKO	51
C.6.1 MILJØ OG KLIMARISIKO (E)	52
C.6.2 SOSIALE FORHOLD OG FORRETNINGSMESSIGE FORHOLD (S OG G)	52
C.6.3 REGNSKAPSLOVEN § 3-3C. REDEGJØRELSE OM SAMFUNNSANSVAR	52
C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER	52
C.8 ANDRE OPPLYSNINGER	53
D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL	54
E. KAPITALSTYRING	56
E.1 ANSVARLIG KAPITAL	56
E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV	57
E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)	57
E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)	57
E.2.3 KILDER TIL DIVERSIFISERINGSEFFEKTER PÅ GRUPPENIVÅ	58
E.2.4 BRUK AV VOLATILITETSJUSTERT RENTEKURVE	58
E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET	58
E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTETE INTERNE MODELLER	58
E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG MANGLENDE OPPFYLLELSE AV SOLVENSKAPITALKRAVET	59
E.6 ANDRE OPPLYSNINGER	59
F. VEDLEGG	60
F.1 OFFENTLIGE QRTER	60

TABELLISTE

Tabell 1: Nøkkeltall Solvens II per 31.12.2022.	6
Tabell 2: Endring SCR 2021-2022.....	6
Tabell 3: Eierstruktur SpareBank 1 Gruppen AS.....	8
Tabell 4: SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall 31.12.22.....	9
Tabell 5: Bransjefordelt resultatregnskap 2022.....	12
Tabell 6: Bransjefordelt resultatanalyse 2022.....	13
Tabell 7: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2022 *Inkl. endring avsetning selvbærende.....	14
Tabell 8: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2021 *Inkl. endring avsetning selvbærende.....	15
Tabell 9: Resultat av teknisk regnskap for 2022.....	16
Tabell 10: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for kollektivporteføljene.....	17
Tabell 11: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for selskapsporteføljen.....	18
Tabell 12: Fordeling av avkastning og forvaltning kostnader for investeringsvalgporteføljen.....	18
Tabell 13: Investeringsresultater.....	19
Tabell 14: Finansresultat per aktivaklasse.....	20
Tabell 15: Renteresultat.....	21
Tabell 16: Resultatutvikling SpareBank 1 Factoring AS.....	22
Tabell 17: Resultatutvikling SpareBank 1 Spleis AS.....	22
Tabell 18: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester SpareBank 1 Forsikring AS.....	38
Tabell 19: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Forsikring AS.....	38
Tabell 20: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Livsforsikring AS.....	39
Tabell 21: Risikotyper Forsikringsrisiko liv.....	41
Tabell 22: Risikotyper Forsikringsrisiko helse.....	43
Tabell 23: Risikotyper Forsikringsrisiko skade.....	45
Tabell 24: Risikotyper markedsrisiko.....	46
Tabell 25: Tilgjengelig solvenskapital per 31.12.22.....	56
Tabell 26: Endring tilgjengelig kapital 2021-2022.....	57
Tabell 27: Endring SCR 2021-2022.....	58

FIGURLISTE

Figur 1: Juridisk struktur for selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern.....	8
Figur 2: Rammeverk for risikostyring.....	25
Figur 3: Organisering og rapporteringslinjer i konsernstyrt risikostyring, internkontroll og compliance.....	26
Figur 4: Overordnet risikoprofil basert på standard formelen.....	40
Figur 5: Fordeling av hovedkategorier risiko etter standardmetoden.....	40
Figur 6: Risikotyper Forsikringsrisiko liv.....	41
Figur 7: Forsikringsrisiko liv.....	42
Figur 8: Risikokategorier Forsikringsrisiko helse.....	43
Figur 9: Forsikringsrisiko helse SpareBank 1 Gruppen konsolidert.....	44
Figur 10: Forsikringsrisiko skade.....	44
Figur 11: Markedsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.....	47
Figur 12: Endringer fra EK IFRS til tilgjengelig solvenskapital Pilar 1 SpareBank1 Gruppen konsern. ...	54

SAMMENDRAG

Rapporten omhandler konsernets virksomhet og resultater, systemet for risikostyring og internkontroll, risikoprofil, verdsettelse for solvensformål, samt kapitalstyring. Styret i morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS har det overordnede ansvaret for alle temaene som er omhandlet i rapporten.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1-bankene og LO. SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 % av aksjene i konsernets datterselskap per 31.12.22, bortsett fra i Fremtind Forsikring AS. I Fremtind Forsikring AS eier morselskapet 65 % av aksjene og DNB de øvrige 35 %. SpareBank 1 Gruppen konsern understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger. Konsernets produkter distribueres i all hovedsak gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen og LO.

SpareBank 1 Gruppen konsern er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, factoring, og folkefinansiering. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppen konsernets inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. Konsernet er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern.

Per 01.10.22 ble Modhi Finance AS fraregnet fra SpareBank 1 Gruppen AS og er ikke lenger et datterselskap.

SpareBank 1 Gruppen konsern oppnådde et totalresultat på 1.137 mill. kroner etter skatt i 2022. Samlet forvaltningskapital for konsernet var 121 mrd. kroner per 31.12.22. I per 31.12.21 var samlet forvaltningskapital 124 mrd. kroner. Fallet i forvaltningskapital skyldes lavere verdier på verdipapirporteføljen. SpareBank 1 Forsikring AS hadde et resultat før skatt på 68 mill. kroner. Fremtind konsern oppnådde et samlet resultat på 1.078 mill. kroner før skatt. Øvrige datterselskap hadde følgende resultat før skatt; SpareBank 1 Factoring AS 97 mill. kroner, Modhi Finance konsern 50 mill. kroner (per 30.09.22), og SpareBank 1 Spleis AS -13 mill. kroner.

Målsettingen med risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen konsern er å støtte opp under konsernets overordnede mål, bidra til trygghet for kunden, og bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er øverste ansvarlig for risikostyring og compliance i konsernet, og således øverste ansvarlig for konsernets etterlevelse av Solvens II-regelverket. SpareBank 1 Gruppen AS har på morselskapsnivå etablert fire kontrollfunksjoner, bestående av aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon, og internrevisjonsfunksjon. Kontrollfunksjonene er organisert uavhengig av driftsrelaterte oppgaver, og har direkte rapporteringslinje til selskapets styre og ledelse.

Konsernet har implementert en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende styringsdokumenter for risikostyring og internkontroll, godkjent av styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har et overordnet ansvar, og skal sikre en konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av datterselskapene i konsernet. Det er etablert egne kontrollfunksjoner i konsernets datterselskap. Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS ved CRO, rapporterer til administrerende direktør, risikoutvalget og konsernets styre. Risikostyringsfunksjonene i konsernets datterselskap rapporterer til de respektive selskapsstyrer og parallelt faglig til risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS. Øvrige kontrollfunksjoner i SpareBank 1 Gruppen AS er også organisert i en matrise med datterselskapene. Således er det etablert kontrollfunksjoner i hvert enkelt selskap.

Ved beregning av solvensmargin for SpareBank 1 Gruppen konsolidert, benyttes standardmetoden under Solvens II. Risikokategorier som inngår i konsernets beregning er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. For konsernet utgjør livsforsikringsrisiko den største eksponeringen. Deretter følger markedsrisiko, helseforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Da konsernets virksomhet er svært diversifisert, gir dette betydelige korrelasjonseffekter. Kapitalkravet justeres videre for tapsabsorberende evne for utsatt skattefordel ved inntruffet scenario, og for kundenes andel av tapet ved inntruffet scenario.

Konsernets solvensmargin ved utgangen av 2022 var 169 %. Med justering for vedtatt utbytte som utbetales i 2. kvartal 2023, var solvensmarginen 152 %. Til sammenligning var konsernets solvensmargin 155 % ved utgangen av 2021. Solvensmarginen ligger over det vedtatte målet for SpareBank 1 Gruppen konsern som er 150 %. I tabell 1 nedenfor vises nøkkeltall for Solvens II for SpareBank 1 Gruppen konsolidert, Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, og SpareBank 1 Forsikring AS per 31.12.22.

Nøkkeltall Solvens II (mill. kroner) per 31.12.22	SpareBank 1 Gruppen konsolidert	Fremtind Forsikring AS	Fremtind Livsforsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS
Solvenskapitalkrav (SCR)	8.498	3.565	1.588	4.342
Overskudd av kapital	5.905	3.431	1.695	2.482
Solvensmargin	169 %	196 %	207 %	157 %

Tabell 1: Nøkkeltall Solvens II per 31.12.2022.

Tabell 2 viser endring i SCR fra 2021 til 2022 for SpareBank 1 Gruppen konsern.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert (mill. kroner)	31.12.22	31.12.21	Endring
Markedsrisiko	6.149	5.758	391
Skadeforsikringsrisiko	3.047	2.648	399
Helseforsikringsrisiko	1.750	1.753	-3
Livsforsikringsrisiko	2.698	2.650	48
Motpartsrisiko	260	239	21
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.904	13.048	856
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.680	-4.400	-280
Kapitalkrav før operasjonell risiko	9.224	8.648	576
Operasjonell risiko	652	602	50
Regulatorisk kapitalkrav for andre finansforetak	453	1.281	-828
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-1.830	-1.602	-228
Kapitalkrav (SCR)	8.498	8.929	-431

Tabell 2: Endring SCR 2021-2022.

Skade- og livselskapene Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, og SpareBank 1 Forsikring AS er underlagt årsregnskapsforskriften ved utarbeidelse av ordinært årsregnskap. Det er få forskjeller mellom deres regnskap og regnskap utarbeidet etter IFRS. I sin Solvens II-balanse konsoliderer SpareBank 1 Gruppen konsern fullt ut liv- og skadeselskapet med morselskapet, og tar

inn øvrige datterselskaper etter egenkapitalmetoden, hvor selskapenes egenkapital fungerer som en del av tilgjengelig solvenskapital i den konsoliderte Solvens II-balansen. Justeringene som liv- og skadeselskapet gjør for verdsettelse etter Solvens II videreføres i SpareBank 1 Gruppen konsern. Verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger er beskrevet i de kvalitative rapportene for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. De samme verdivurderingsprinsippene som er benyttet i forsikringselskapene er videreført konsistent på gruppenivå.

Konsernet har per 31.12.22 solvenskapital på 14.403 mill. kroner. Konsernet har tier 1 kapital som utgjør 11.412 mill. kroner. Videre har konsernet tier 2 kapital som utgjør 2.742 mill. kroner. Tier 2 kapital består av 1.256 mill. kroner i ansvarlig lån, 265 mill. kroner i risikoutjevningsfond, og 1.221 mill. kroner i avsetning til naturskadefondet.

Konsernet har en god økonomisk og finansiell stilling og styret anser at konsernets samlede forretningsmessige eksponering er godt tilpasset dets risikoevne.

A. VIRKSOMHET OG RESULTATER

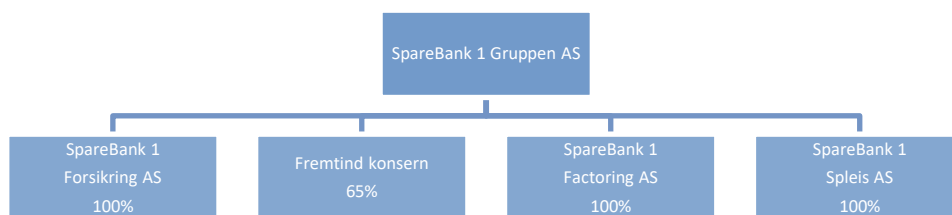
A.1 VIRKSOMHET

SpareBank 1 Gruppen konsern er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, factoring, og folkefinansiering. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppen konsernets inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. Konsernet er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern, som er underlagt Solvens II regelverket

Fremtind konsern er et delkonsern i SpareBank 1 Gruppen konsern, og inngår fullt ut i konsernets styringsmodell. Selskapet skal i henhold til aksjonærvtalen mellom SpareBank 1 Gruppen AS og DNB, så langt som mulig være autonomt og uavhengig.

Fra og med 01.10.22 fusjonerte datterselskapet Modhi konsern med Kredinor AS. Fra og med dette tidspunktet trådte Modhi ut av SpareBank 1 Gruppen konsern. SpareBank 1 Gruppen AS eier 50 % av aksjene i Kredinor AS og Kredinorstiftelsen de øvrige 50 %. Kredinor AS er således et felleskontrollert selskap. For solvensformål håndteres eierskapet som type 2 aksje under Solvens II.

Fra og med 01.10.22 består SpareBank 1 Gruppen konsern av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS og datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, og SpareBank 1 Spleis AS. I figuren nedenfor vises organisasjonskartet og eierandeler per 31.12.22.

Figur 1: Juridisk struktur for selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1-bankene og LO. Eierne i SpareBank 1 Gruppen AS har følgende sammensetning per 31.12.22:

	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	19,50 %
SpareBank 1 SMN	19,50 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	19,50 %
Samarbeidende Sparebanker AS	19,50 %
SpareBank 1 Østlandet	12,40 %
Landsorganisasjonen i Norge (LO)	9,60 %
/Forbund tilknyttet LO	
Totalt	100,00 %

Tabell 3: Eierstruktur SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Gruppen AS eier 10 % av selskapet SpareBank 1 Utvikling DA.

SpareBank 1 Gruppen AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger. SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer finansielle

produkter. SpareBank 1 Gruppen AS sin rolle er å se til at den samlede virksomheten i konsernet er organisert og drives på en forsvarlig måte. I tillegg har morselskapet ansvaret for leveranser av enkelte støttetjenester til datterselskapene. Rapporteringslinjen fra datterselskapene til SpareBank 1 Gruppen AS skjer fra administrerende direktør i datterselskapene via styreleder til konsernsjef.

SpareBank 1 Gruppen AS har per 31.12.22, 40 ansatte. Selskapet leverer støttetjenester til datterselskapene. Administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS, stabsfunksjonene, og administrerende direktører fra datterselskapene gjennomfører ledermøte hver måned. Styremøter i SpareBank 1 Gruppen AS gjennomføres månedlig. Sigurd Aune har vært administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS fra 01.01.19.

Datterselskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern er i høy grad autonome i forhold til daglig drift, men sentrale temaer knyttet til datterselskapenes utvikling og strategi diskuteres jevnlig i styret i SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1-bankene gir råd til datterselskapene både med hensyn til hvilke produkter som skal produseres og hvordan de skal distribueres gjennom ulike kunderåd primært bestående av representanter fra SpareBank 1-bankene.

Konsolidert balanse og resultat rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Resultatoversikt SpareBank 1 Gruppen konsern 31.12.22

SpareBank 1 Gruppen - resultater og nøkkeltall: Mill. kroner	2022	2021
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:		
SpareBank 1 Forsikring AS	68	894
Fremtind konsern	1.078	3.085
ODIN Forvaltning konsern*	0	70
SpareBank 1 Forvaltning AS	0	-5
SpareBank 1 Factoring AS	97	72
Modhi Finance konsern**	50	181
SpareBank 1 Spleis AS	-13	-19
Konsernjusteringer	-20	-25
Sum resultat datterselskaper før skatt	1.259	4.253
Driftskostnader morselskapet	-107	-100
Netto finans morselskap	-103	-61
Gevinst/tap ved salg av verdipapirer**	382	
Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	-33	13
RESULTAT FØR SKATT	1.399	4.105
Skattekostnad	-262	-855
RESULTAT ETTER SKATT	1.137	3.250
Kontrollerende interessers andel	857	2415
Ikke-kontrollerende interessers andel	280	835

*ODIN Forvaltning konsern ble fisjonert ut med virkning fra 01.05.21 til SpareBank 1 Forvaltning AS.

** Modhi Finance AS ble fraregnet 01.10.22. Resultatene er med frem til 30.09.22. I forbindelse med fraregning av Modhi Finance AS oppstod en konserngevinst på 382 mill. kroner.

Tabell 4: SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall 31.12.22.

Selskapets registrerte kontoradresse og kontaktdetaljer for selskapets eksternrevisor samt tilsynsmyndighet er vist nedenfor.

Tilsynsmyndighet

Finanstilsynet
Revierstedet 3
0151 OSLO
Telefon: 22 93 98 00

Ekstern revisor

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 OSLO
Telefon: 04063

Registrert kontor

SpareBank 1 Gruppen AS
Storgata 65
9008 TROMSØ
Telefon: 915 09 020

A.1.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger.

Selskapet har en langsiktig ambisjon om å være attraktiv for kundene, eierbankene og LO. Hovedproduktene til livsforsikringselskapet er tjenestepensjon inkludert kollektive uføredekninger, samt private pensjonsspareprodukter.

Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene etter Solvens II-regelverket. Selskapets solvensmargin både med og uten bruk av overgangsregel for forsikringstekniske avsetninger var 157 % per 31.12.22. Solvensmarginen var 161 % uten bruk av overgangsregel per 31.12.21.

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat på 53,0 mill. kroner i 2022. Selskapet har en økonomisk og finansiell stilling som gir grunnlag for fortsatt drift og videreutvikling av selskapet.

A.1.2 FREMTIND FORSIKRING AS

Fremtind Forsikring AS er et forsikringselskap eid av SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA, og er et resultat av fusjonen mellom skadeforsikringsvirksomhetene i DNB ASA og SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Forsikring AS bygger på over 100 års erfaring som forsikringsleverandør. SpareBank 1 bankene distribuerer forsikringer under SpareBank 1 – merkevaren, mens DNB distribuerer forsikringer under DNB merkevaren. I tillegg benyttes eiendomsめglere tilknyttet Sparebank 1 bankene som agenter for satsningen innenfor boligselgerforsikring.

Fremtind Forsikring AS tilbyr skadeforsikringsprodukter i privat-, organisasjons- og næringslivsmarkedet. Selskapet er Norges tredje største skadeforsikringselskap med en

markedsandel på 14,8 % ved utgangen av året. Fremtind Forsikring AS har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst, lønnsomhet og bærekraft.

A.1.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Fremtind Livsforsikring AS er et livsforsikringsforetak som sikrer liv og helse i Norge. Foretaket er en av landets største tilbydere innen personforsikringsprodukter og tilbyr personforsikringer i privat-, organisasjons- og bedriftsmarkedet. Foretaket har felles hovedkontor med Fremtind Forsikring AS i Oslo.

Fremtind Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS, som igjen er eid 65 % av SpareBank 1 Gruppen AS og 35 % av DNB Bank ASA. Fremtind konsern inngår som et delkonsern i SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Livsforsikring AS er ikke børsnotert.

A.1.4 SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer.

A.1.5 SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

A.2 FORSIKRINGSRESULTAT

SpareBank 1 Gruppen konserns forsikringsresultater oppstår i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern, bestående av Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. I beskrivelsen av konsernets forsikringsresultat redegjøres det for dette per selskap, grunnet ulik regnskapsoppstilling, og segmentering.

A.2.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Selskapet hadde et resultat før overskuddsdeling på -233 mill. kroner. Kundene fikk tildelt 59 mill. kroner i endelig overskudd, og det ble benyttet 353 mill. kroner av tilleggsavsetninger. Resultat til eier før skatt, og før avkastning på selskapets midler, ble 62 mill. kroner. I tillegg fikk eier 2,4 mill. kroner i avkastning på selskapets midler, samt at andre inntekter og kostnader til selskapet var 3,6 mill. kroner. Dermed ble totalt resultat til eier før skatt 68 mill. kroner.

Forsikringsinntekter og –utgifter, og forsikringsmessige avsetninger

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 7.101 mill. kroner i 2022 mot 6.356 mill. kroner i 2021, dvs. en økning på 11,7 %. Premieinntektene fra produkter med investeringsvalg økte med 14,6 % fra 2021 til 2022, mens premieinntektene fra produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser økte med 25,8 %.

Overføring av premiereserve fra andre selskaper utgjorde 4.650 mill. kroner i 2022, mot 10.636 mill. kroner forrige år. Slik flytting registreres regnskapsmessig som premieinntekt. Overføring av forsikringsfond til andre selskaper utgjorde 5.698 mill. kroner i 2022, mot 8.416 mill. kroner forrige år.

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.520 mill. kroner i 2022 mot 1.613 mill. kroner i 2021.

Erstatningsavsetningene for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller utgjorde 1.438 mill. kroner ved utgangen av 2022. Forrige år var tilsvarende beløp 1.518 mill. kroner.

Kontraktfastsatte forpliktelser utgjorde 22.576 mill. kroner ved utgangen av 2022. Dette var 911 mill. kroner lavere enn i 2021. Selskapet hadde 55.380 mill. kroner i forsikringsforpliktelser knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved årets slutt. Dette var 1,4 % lavere enn i 2021.

Forsikringsresultat – resultatanalyse

BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP 2022 (Tall i mill. kroner)	Ind.rente / pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatregnskap:						
Premieinntekter	350	718	10.677	-	-	11.745
Inntekter fra finansielle eiendeler	-44	-8	-481	-1	-6	-540
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-456	-454	-4.003	-	-	-4.913
Andre forsikringsrelaterte inntekter	34	29	269	-	-	332
Erstatninger	-462	-364	-6.647	-1	-	-7.474
Endring i forsikringsmessige avsetninger	374	59	779	7	6	1.225
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	276	75	192	-	-	543
Overskudd på avkastnings- og risikoresultatet	-	-	-	-	-	-
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-	-	-59	-	-	-59
Andre forsikringsrelaterte kostnader	77	-69	-647	-7	-	-794
Resultat av teknisk regnskap	5	-16	79	4	-	62
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	-	6	6
Samlet til eier før skatt	5	-16	79	4	6	68

Tabell 5: Bransjefordelt resultatregnskap 2022.

BRANSJEFORDELT RESULTATANALYSE 2022 (Tall i mill. kroner)	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatanalyse				3		
Risikoresultat	5	2	210	2	-	219
Administrasjonsresultat	-4	-18	-115	-1	-	-137
Avkastningsresultat	-15	-5	-344	-	-	-364
Vederlag for rentegaranti	1	-	48	4	-	49
Resultat til fordeling	-13	-21	-201	-	-	-233
Avsetning til/ anvendelse av tilleggsavsetninger	8	5	339	-	-	353
Midler tilført/overført kunder	-	-	-59	4	-	-59
Resultat av teknisk regnskap	-5	-16	79	-	-	61
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	4	6	6
Samlet til eier før skatt	-5	-16	79	3	6	68

Tabell 6: Bransjefordelt resultatanalyse 2022.

Netto risikoresultat utgjorde 219 mill. kroner i 2022, mot 143 mill. kroner forrige år. Risikoresultatet til fripoliser ble 71 mill. kroner i 2022 mot 65 mill. kroner forrige år. I 2022 ble 35 mill. kroner av dette resultatet avsatt til risikoutjevningfondet. Uførepensjon og innskuddsfritak i tjenstepensjon ga samlet et risikoresultat på 139 mill. kroner, hvorav 20 mill. kroner ble avsatt til risikoutjevningfondet.

Det er usikkerhet knyttet til hvilken effekt koronapandemien vil ha på uførhet og andel friskmeldte (reaktivering). I den forbindelse er det foretatt ekstra avsetninger som tar høyde for noe økt uførhet og noe redusert reaktivering blant dagens uføre.

Administrasjonsresultatet er på -136 mill. kroner, hvor gebyrinntektene økte med knappe 2 % fra året før, mens driftskostnader og provisjoner økte med til sammen 11 % fra året før.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kundeporteføljene fratrukket garantert avkastning) ble -364 mill. kroner, mot 1 561 mill. kroner året før. Pliktige renter utgjorde 455 mill. kroner. Oppløsning av tilleggsavsetninger dekket 353 mill. kroner av avkastningsunderskuddet.

Vederlaget for rentegarantien utgjorde 49 mill. kroner, mot 44 mill. kroner forrige år.

A.2.2 FREMTIND FORSIKRING AS

I nedenstående avsnitt redegjøres det for forsikringsresultater for skadeforsikringsvirksomheten per 31.12.22 for Fremtind Forsikring AS.

Forsikringsresultatet for Fremtind Forsikring AS per 31.12.22 var på 678 mill. kroner. Nedenfor i tabell 7 vises forsikringsresultat per bransje som kategorisert under Solvens II. Tabell 8 viser til sammenligning forsikringsresultatet for Fremtind Forsikring AS per 31.12.21.

Netto premieinntekter ved utgangen av året var på 10.544,8 mill. kroner mot 9.850,7 mill. kroner i 2021. Dette tilsvarer en økning på 694,1 mill. kroner (7,0 %). Økningen skyldes i hovedsak økt salg i kombinasjon med prisvekst innen bransjene Motorvognforsikring og Brann/kombinert.

Erstatningskostnader for egen regning i 2022 var på 7.331,4 mill. kroner, hvilket er 1.447,1 mill. kroner høyere enn i 2021. Skadeprosenten for egen regning økte med 9,7 %-poeng, til 69,3 %. Resultatet i 2022 bærer preg av en normalisering av skadeprosenter etter pandemien. Naturskadeerstatningene endte på 113,8 mill. kroner i 2022 mot 53,7 mill. kroner i 2021, tilsvarende en økning på 60,1 mill. kroner.

Forsikringsrelaterte kostnader utgjorde 2.535,7 mill. kroner i 2022 sammenlignet med 2.408 mill. kroner i 2021. Økningen skyldes hovedsakelig av at provisjonskostnadene knyttet til bestand- og lønnsomhetsprovisjon til bankene har økt i 2022. Totalt sett gir dette en netto økning i forsikringsrelaterte kostnader. Kostnadsprosenten for egen regning er likevel redusert med 0,4 %-poeng, og endte på 24 i 2022. Reduksjonen er hovedsakelig topplinjedrevet som følge av høyere opptjent premie.

Combined ratio for egen regning ble 93,6 % for året, en økning på 9,7 %-poeng, forklart av de ovennevnte forhold.

Forsikringsresultat (Tall i mill. kroner)	Netto Premieinntekter	Erstatningskostnader for egen regning	Forsikringsrelaterte kostnader*	Forsikringsresultat
Medisinsk behandling	300	-177	-75	48
Inntektstap	152	-64	-52	36
Yrkesskade	114	-74	-35	5
Motor, ansvar	1.443	-616	-508	320
Motor, kasko	2.828	-2.043	-649	136
Sjø, transport og luftfart	159	-101	-21	37
Brann/kombinert	4.159	-3.211	-868	80
Ansvar	108	-2	-31	74
Assistanse	1.024	-827	-256	-59
Diverse økonomisk tap	258	-217	-41	1
Sum	10.545	-7.331	-2.536	678

Tabell 7: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2022 *Inkl. endring avsetning selvbærende.

Forsikringsresultat (Tall i mill. kroner)	Netto Premieinntekter	Erstatningskostnader for egen regning	Forsikringsrelaterte kostnader*	Forsikringsresultat
Medisinsk behandling	294	-181	-71	43
Inntektstap	150	-60	-46	44
Yrkesskade	108	15	-27	95
Motor, ansvar	1.378	-507	-497	375
Motor, kasko	2.577	-1.766	-609	203
Sjø, transport og luftfart	145	-89	-19	37
Brann/kombinert	3.938	-2.802	-815	321
Ansvar	94	-38	-23	33
Assistanse	975	-276	-263	436
Diverse økonomisk tap	192	-151	-38	3
Sum	9.851	-5.854	-2.408	1.588

Tabell 8: Forsikringsresultat fordelt per bransje 2021 *Inkl. endring avsetning selvbærende.

A.2.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Tabellen nedenfor bygger på note 6 i Årsrapport 2022 for Fremtind Livsforsikring AS, og viser et resultat for det tekniske regnskapet på 586 mill. kroner.

Premieinntekter ved utgangen av året var på 3.676 mill. kroner. Hovedbidraget for premieinntektene kommer fra individuell kapitalforsikring.

Erstatninger utgjorde på 1.465 mill. kroner. Samlet var brutto erstatningsprosent var 78 %. Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjorde 890 mill. kroner. Samlet brutto kostnadsprosenten var 24,4 %. Høy kostnadsprosent skyldes hovedsakelig provisjoner til distributørene, samt avskrivning av immaterielle eiendeler, hvor de utgjør henholdsvis 12,3 % og 8,8 % av den totale kostnadsprosenten.

Brutto kombinertprosent ble 82 % for året.

Forsikringsresultat (Tall i mill. kroner)	Gruppelivs- forsikring	Individuell kapital	Individuell rente-, og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Totalt
Premieinntekter	1.090	1.282	808	496	3.676
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-17	-4	-20	-4	-45
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	1	2	1	9
Erstatninger	-700	-359	-203	-203	-1.465
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	-106	-64	-499	-18	-688
Midler tilordnet forsikringskontrakter	-	-	-	-	-
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-163	-333	-214	-180	-890
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-4	-0	-0	-8	-12
Resultat av teknisk regnskap	105	523	-127	85	586

Tabell 9: Resultat av teknisk regnskap for 2022.

A.3 INVESTERINGSRESULTAT

Konsernets investeringsresultater er i all hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Hensikten med forvaltningen er i første rekke å maksimere avkastningen over tid innenfor et akseptabelt risikonivå.

Rammene for investeringene er gitt gjennom selskapenes investeringsstrategi. Investeringsstrategien revideres årlig og godkjennes av styrene.

A.3.1 SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Selskapet forvalter tre hovedporteføljer:

- Kollektivporteføljene
- Selskapsporteføljen
- Investeringsvalgporteføljen

For 2022 ble den samlede verdijusterte avkastningen for kollektivporteføljene -2,3 %, mot 9,4 % året før¹. Dette tilsvarer en negativ avkastning på 815 mill. kroner i 2022 mot 3 176 mill. kroner i 2021. Kursreguleringsfondet ble redusert med 637 mill. kroner til 2 099 mill. kroner, mens det året før ble redusert med 70 mill. kroner.

Selskapsporteføljen ga en avkastning på 0,0 % eller 2 mill. kroner, ned fra 6,4 % eller 406 mill. kroner året før.

Tabell 12 viser avkastning i prosent for de ulike investeringsvalgporteføljene.

Kollektivporteføljen

Eiendeler i kollektivporteføljene 31.12.22	Tall i mill. kroner	Andel	Avkastning i 2021	Avkastning 2020
Omløpsrenter	4.231	18 %	-4,1 %	0,3 %
Anleggsobligasjoner	9.637	42 %	3,3 %	2,9 %
Eiendom	5.676	25 %	-1,2 %	23,9 %
Aksjer	3.374	15 %	-12,9 %	20,1 %
Annet	0	0 %		
Sum	25.671	100 %	-2,3 %	9,4 %

Tabell 10: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for kollektivporteføljene.

¹ Den verdijusterte avkastningen varierte mellom minus 2,7 % og minus 1,4 % i 2022. For 2021 endte den verdijusterte avkastningen på mellom 9,0 og 9,6 %. Porteføljene er sammensatt ulikt, da de er tilpasset sine respektive forsikringsforpliktelser. Dette, samt ulik porteføljevækst, er årsaken til ulik avkastning.

Selskapsporteføljen

Eiendeler i selskapsporteføljene 31.12.22	Tall i mill. kroner	Andel	Avkastning 2021	Avkastning 2020
Omløpsrenter	3.161	22 %	-1,7 %	0,4 %
Anleggsobligasjoner	1.238	55 %	3,0 %	3,1 %
Eiendom	1.299	23 %	0,2 %	21,2 %
Aksjer	0	0 %	0 %	0 %
Annet	9	0 %	0 %	0 %
Sum	5.708	100 %	0,0 %	6,4 %

Tabell 11: Fordeling på aktivklasser og avkastning for selskapsporteføljen.

Investeringsvalgporteføljen

Investeringsvalg	Midler per 31.12.22 (Tall i mill. kroner)	Avkastning 2022
SpareBank 1 Aktiv Aksjer	19.696	-9,0 %
SpareBank 1 Aktiv Offensiv 75	2.754	-7,6 %
SpareBank 1 Aktiv Moderat 50	9.024	-6,4 %
SpareBank 1 Aktiv Forsiktig 25	3.178	-5,2 %
SpareBank 1 Aktiv Renter	9.890	1,7 %
SpareBank 1 Likviditet	490	0,7 %
SpareBank 1 Indeks Aksjer	3.738	-11,9 %
SpareBank 1 Indeks Offensiv 75	202	-9,8 %
SpareBank 1 Indeks Moderat 50	481	-7,8 %
SpareBank 1 Indeks Forsiktig 25	191	-5,9 %
SpareBank 1 Svanemerket Aksjer	1.071	-15,5 %
SpareBank 1 Svanemerket Offensiv 75	107,8	-13,3 %
SpareBank 1 Svanemerket Moderat 50	187	-11,2 %
SpareBank 1 Svanemerket Forsiktig 25	27	-9,3 %
SpareBank 1 Svanemerket Renter	390	-7,4 %
SpareBank 1 ODIN Aktiv Aksjer	1.511	-14,7 %
SpareBank 1 ODIN Aktiv Offensiv 75	83	-11,5 %
SpareBank 1 ODIN Aktiv Moderat 50	42	-8,3 %
SpareBank 1 ODIN Aktiv Forsiktig 25	32	-5,0 %
SpareBank 1 ODIN Aktiv Renter	573	-1,8 %
Annet (Fritt fondsvalg)	1.695	

Tabell 12: Fordeling av avkastning og forvaltning kostnader for investeringsvalgporteføljen.

VERDIPAPIRISERING

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktig input i vurderingene. Selskapet har ikke investeringer som kan klassifiseres som verdipapiriserte investeringer.

A.3.2 FREMTIND FORSIKRING AS

I nedenstående avsnitt redegjøres det for investeringsresultater for Fremtind Forsikring AS per 31.12.22.

Hensikten med forvaltningen er i første rekke å maksimere avkastningen over tid innenfor et akseptabelt nivå av markedsrisiko. Det presiseres at også andre viktige hensyn skal ivaretas i kapitalforvaltningen, som likviditet, bærekraft og kapitalbinding for å nevne noen. Et høyere rentenivå medfører en høyere forventet avkastning for selskapets investeringsportefølje.

Selskapet følger en strategi med relativt fast allokering til ulike aktivaklasser, hvor allokeringen tar sikte på å oppnå langsiktige risikopremier fra ulike kilder. I tillegg til rentenivået, er det identifisert tre hovedkilder til risikopremier i investeringsstrategien. Disse omfatter forventet meravkastning fra henholdsvis kreditt, eiendom og aksjer. For å kunne oppnå de risikopremier investeringsstrategien legger opp til, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Finansmarkedene hadde en svak utvikling i 2022, der inflasjon har vært en sentral driver for den negative utviklingen. Aksjeavkastningen for både den norske og globale porteføljen ble svak i 2022. Det var likevel store forskjeller i utviklingen i aksjemarkedene mellom sektorer og geografiske områder. Markedsrentene kom kraftig opp gjennom 2022, 3 måneders nibor endte på 3,26 %-poeng, opp fra 0,95 % ved inngangen til året. Dette fører til en økning i forventet renteavkastning fremover ettersom nye investeringer i rentebærende papirer gjøres til en høyere rente. På den annen side medfører renteøkninger til et lavere resultat i perioden rentene har steget for eksisterende investeringer i rentebærende papirer, ettersom verdien på disse har falt.

Finansresultatet ble -134,4 mill. kroner i 2022. Verdiendringer i fra eiendomsdøtre regnes ikke med i regnskapet til Fremtind Forsikring AS, men kommer med i konsernregnskapet.

Investeringsresultater (Tall i mill. kroner)	2022	2021
Inntekter fra investeringer i datterselskap (eiendomsselskap)	54,8	36,5
Renteinntekter og utbytte markedsverdi på finansielle eiendeler	167,9	118,0
Verdiendring på investering	-332,5	130,3
Realisert gevinst og tap på investeringer	-15,3	222,5
Sum netto inntekter fra investeringer	-125,3	507,3
Forvaltningskostnader	-9,1	-9,2
Sum kostnader investeringer	-9,1	-9,2
Investeringsresultat	-134,4	498,1

Tabell 13: Investeringsresultater.

I Tabell 14 gis det en oversikt over finansresultat per aktivaklasse. Rammene for investeringene er gitt av selskapets investeringsstrategi som revideres årlig og godkjennes av styret.

Investeringsresultater per aktivaklasse (Tall i mill. kroner)	2022	2021
Renter	23,8	17,0
Hold til forfall	58,2	51,9
Eiendom (direkte avkastning, verdiregulering)	51,3	136,9
Aksjer	-198	277,6
Derivater	-37,3	38,1
Annet	-32,5	-23,5
Investeringsresultat	-134,4	498,1

Tabell 14: Finansresultat per aktivaklasse.

HOVEDPUNKTER:

Det var varierende bidrag fra de ulike aktivaklassene på et overordnet nivå i 2022.

- Renter bidro totalt sett til en positiv avkastning, til tross for økte renter gjennom året
 - Avkastningen for omløpsrenter endte på -0,2 %
 - Hold til forfall bidro med en avkastning 2,5 %
- Verdijustert bidro eiendomsinvesteringene med en totalavkastning på 1,7 %.
- Aksjer oppnådde en negativ avkastning på 16 %
- Avkastning på derivater er relatert til valutasikring for den globale renteportefølje.

Markedsverdien for investeringsporteføljen til Fremtind Forsikring AS var på 11,6 mrd. kroner per 31.12.2022.

VERDIPAPIRISERING

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktig input i vurderingene. Investeringsporteføljen er ikke eksponert mot verdipapiriserte investeringer av typen Asset backed securities, Commercial Mortgage-backed (CMO), Collateralized Loan Obligation (CLO) og Non-government backed CMO's.

A.3.3 FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Foretaket følger en strategi med relativt fast allokering til obligasjoner, aksjer og eiendom. Hensikten med forvaltningen er å maksimere avkastningen innenfor et akseptabelt nivå på markedsrisiko. Allokeringen er kalibrert for å høste langsiktige risikopremier over tid.

I tillegg til rentenivået er det identifisert tre hovedkilder til risikopremier i investeringsstrategien, og det er forventet meravkastning fra obligasjoner, aksjer og eiendom. For å høste slike risikopremier, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Det har vært mye oppmerksomhet rettet mot sentralbankene i 2022, som for alvor tok opp kampen mot inflasjonen. De fleste sentralbankene har økt rentene kraftig gjennom året. Et høyere rentenivå medfører en høyere forventet avkastning for foretakets investeringsportefølje.

Investeringsporteføljen har gitt en svakere avkastning i 2022, hvor inflasjon har vært en sentral driver for utviklingen i markedene. Aksjeavkastningen for den globale porteføljen ble også svakere i 2022.

Det var forskjeller i utviklingen i aksjemarkedene mellom sektorer og geografiske områder. Markedsrentene kom kraftig opp gjennom 2022, 3 måneders NIBOR endte på 3,26 %-poeng, opp fra 0,95 % ved inngangen til året. Dette fører til en økning i forventet renteavkastning i tiden fremover, men lavere resultat i perioden rentene stiger.

Renteresultatet (Tall i mill. kroner)	2021	2022
Inntekter fra investeringer i datterselskap (eiendomsselskap)	15	6
Renteinntekter og utbytte markedsverdi på finansielle eiendeler	92	145
Netto driftsinntekt fra eiendom	0	0
Verdiendring på investering	-37	-65
Realisert gevinst og tap på investeringer	22	-131
Endring i kursreguleringsfondet	40	6
Sum netto finansinntekter	132	-39
Øvrige renterelaterte poster	0	0
Garantert rente	-46	-52
Renteresultat	86	-91
Avkastning for selskapsporteføljen	17	45
Investeringsresultat	103	-46

Tabell 15: Renteresultat.

INVESTERINGSINNTEKTER OG UTGIFTER

Renteresultatet ble -91 mill. kroner. Foretaket var investert i obligasjoner til virkelig verdi, men har noen obligasjoner som holdes til forfall. Videre har foretaket investert i aksjer og fast eiendom. Risikoen i investeringene ansees som relativt sett lave, da det er god rating på foretakets obligasjoner.

Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktige input i vurderingene.

VERDIPAPIRISERING

Investeringsporteføljen er ikke eksponert mot verdipapiriserte investeringer av typen Asset backed securities, Commercial Mortgage-backed (CMO), Collateralized Loan Obligation (CLO) og Non-government backed CMO's.

A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET

Øvrig virksomhet i SpareBank 1 Gruppen konsern er knyttet til selskapene SpareBank 1 Factoring AS, SpareBank 1 Spleis AS og SpareBank 1 Gruppen AS.

A.4.1 SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS har sin virksomhet innen administrativ og finansiell factoring og fakturakjøp. Selskapet har sin forretningsadresse i Ålesund. I tabellen nedenfor vises resultatutvikling for selskapet fra 2021 til 2022.

Tall i mill. kroner	2022	2021
Netto rente- og provisjonsinntekter	150	124
Driftskostnader	-52	-50
Tap på utlån	0	-2
Resultat før skatt	97	72
Skattekostnad	-24	-18
Resultat etter skatt	73	54

Tabell 16: Resultatutvikling SpareBank 1 Factoring AS.

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 97 mill. kroner (72 mill. kroner i 2021). Samlet forvaltningskapital er i løpet av 2022 økt med 551,0 mill. kroner, eller 22,0 %, til 3.053,4 mill. kroner. Økningen i forvaltningskapital skyldes høyere utlån. Selskapets egenkapitalavkastning ble i 2022 på 13,7 % (12,3 %).

A.4.2 SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Tall i mill. kroner	2022	2021
Driftsinntekter	9,4	9,4
Driftskostnader	-23,0	-28,1
Driftsresultat	-13,6	-18,7
Netto finansinntekter	0,3	0,0
Resultat før skatt	-13,3	-18,7

Tabell 17: Resultatutvikling SpareBank 1 Spleis AS.

Resultatet for 2022 ble minus 13,3 mill. kroner mot minus 18,7 mill. kroner i 2021. I 2022 ble det samlet inn 296 mill. kroner mot 243 mill. kroner året før. Selskapets inntekter i 2022 var 9,4 (9,4) mill. kroner. I forbindelse med Russlands invasjon av Ukraina ble det besluttet å gjøre et særskilt unntak fra gjeldende prismodell. Innsamlinger til Ukraina-formål, startet før 1. september, ble ikke belastet med vanlig pris. Dette førte til at selskapets inntekter ble redusert med om lag 2,6 mill. kroner.

A.4.3 SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS fikk et resultat på 2.858 mill. kroner før skatt mot 766 mill. kroner i 2021. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene. I 2022 ble det regnskapsført en gevinst på 419 mill. kroner i morselskapet i forbindelse med fraregning av Modhi Finance AS i 4. kvartal.

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler utgjorde 11.813 mill. kroner per 31.12.22 og består i all hovedsak av aksjer i datterselskaper og fordringer på kredittinstitusjoner.

Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital i SpareBank 1 Gruppen AS var 3.251 mill. kroner per 31.12.22, mens samlet egenkapital utgjorde 6.727 mill. kroner.

Øvrige detaljer om konsernets resultater er publisert i årsrapporten til SpareBank 1 Gruppen 2022.

A.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Årsrapporten for SpareBank 1 Gruppen AS gir en fullstendig oversikt over konsernets resultater i 2022.

B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL

B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Kapittelet om "System for risikostyring og kontroll" gir en beskrivelse av mål og rammeverk for konsernets samlede risikostyringssystem, samt strukturen i selskapets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan, herunder roller, kontrollfunksjon og arbeidsgrupper/ forum.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen AS skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning. Dette skal oppnås gjennom en risikoprofil kjennetegnet av:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring
- En optimal kapitalallokering i henhold til selskapets strategi
- Tilstrekkelig tilgjengelig kapital ut fra vedtatt risikoprofil

Målsettingen med risikostyringen er å støtte opp under konsernets overordnede mål. I tillegg skal risikostyring også bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen, og ha god forståelse for den risiko konsernet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern til enhver tid har en tilstrekkelig og optimal kapitalisering for å nå forretningsmessige målsetninger, og sikre videre drift. Konsernets kapitalbehov skal til enhver tid vurderes opp mot etablert strategi, forretningsmessige målsetninger og KPIer.

Styret har utarbeidet et rammeverk av policyer for SpareBank 1 Gruppen AS som fastsetter hovedprinsipper og ansvar for risikostyringen og internkontroll.

Konsernets system for risikostyring og internkontroll vurderes å være godt tilpasset konsernets samlede risikobilde. Risikostyringssystemet er gjenstand for kontinuerlig videreutvikling.

B.1.1 RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING

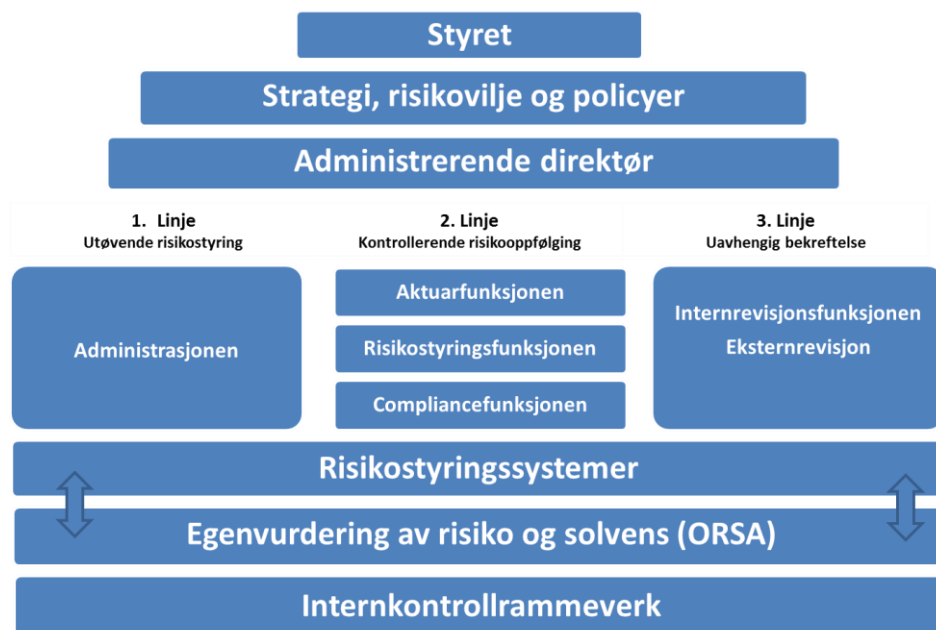
Selskapets rammeverk for risikostyring er bygget opp omkring en modell med tre forsvarslinjer:

Første forsvarslinje: Leder av forretnings- og støtteområdene har ansvaret for den daglige risikostyringen. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller administrerende direktør.

Andre forsvarslinje: Kontrollfunksjonene består av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen med tilhørende ansvarsområder. Som andre forsvarslinje skal funksjonene understøtte styret og ledelsens ansvar.

Tredje forsvarslinje: Internrevisjonen overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt.

Det er førstelinjes ansvar å sikre overenstemmelse med gjeldende regelverk, videre er det styrets og ledelsens ansvar å fatte konklusjoner og iverksette tiltak med bakgrunn i kontrollfunksjonenes funn. Risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS er organisert i et eget stabsområde under administrerende direktør. Avdelingen ledes av Chief Risk Officer (CRO). Risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen, aktuarfunksjonen og internrevisjonsfunksjonen har direkte tilgang til styret og ledelsen, uavhengig av øvrige rapporteringslinjer og organisasjonsform.

Figur 2: Rammeverk for risikostyring.

Det er konsernets medarbeidere som utøver den daglige risikostyringen. Det er etablert rutiner og prosessbeskrivelser som skal hjelpe medarbeiderne i å utøve arbeidsoppgavene. Videre er det etablert kontrollsystemer som skal bidra til å redusere risiko for feil.

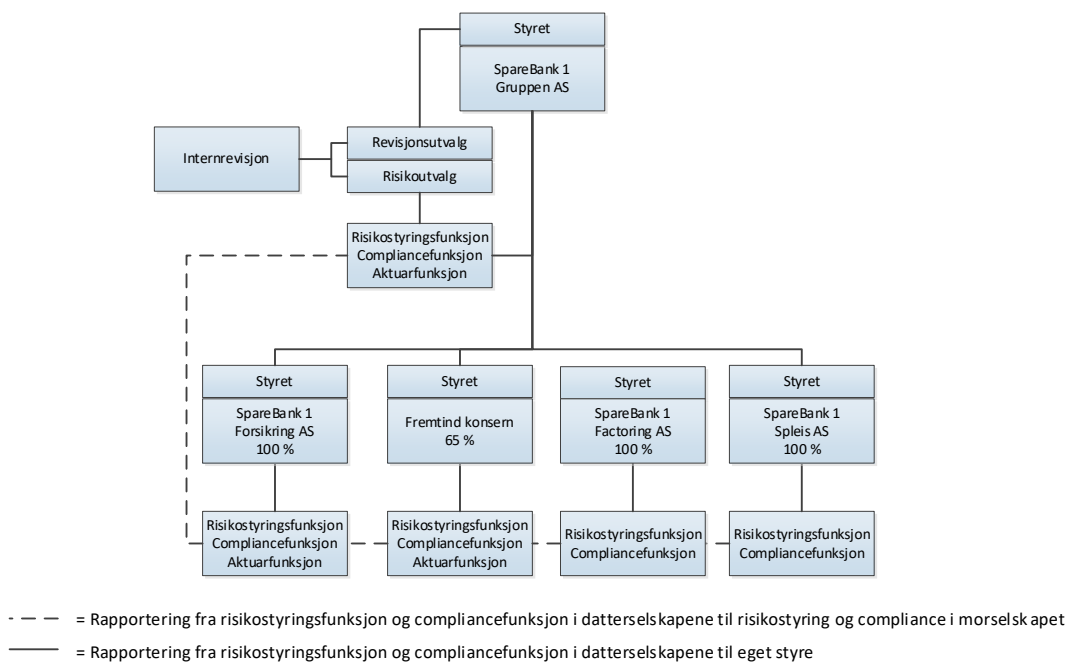
B.1.2 ROLLER OG ANSVAR

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er øverste ansvarlig for risikostyring og compliance i konsernet, og således øverste ansvarlig for konsernets etterlevelse av Solvens II-regelverket. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS mottar kvartalsvis konsoliderte Pilar 1-beregninger gjennom risikorapportering fra CRO. Risikorapporteringen inneholder vurderinger knyttet til risiko og kapital situasjon. Styret skal årlig forsikre seg om at systemet for risikostyring er forsvarlig implementert, og i henhold til god forretningsskikk. I dag foretas denne evalueringen gjennom ORSA, kvartalsvis risikorapport, kvartalsvis compliance rapport, årlig internkontrollrapportering og internrevisjonens årlige rapport.

Konsernet har implementert en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende styringsdokumenter for risikostyring og internkontroll, godkjent av konsernets styre. Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har et overordnet ansvar, og sikrer konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av datterselskapene i konsernet.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS ved CRO, rapporterer til administrerende direktør, risikoutvalget og konsernets styre. Risikostyringsfunksjonene i konsernets datterselskap rapporterer til de respektive selskapsstyrer og parallelt faglig til risikostyringsfunksjonen i SpareBank

1 Gruppen AS. Kontrollfunksjonene i SpareBank 1 Gruppen AS er organisert i en matriseorganisering med datterselskapene. Således er det etablert kontrollfunksjoner i hvert enkelt selskap.

Figur 3: Organisering og rapporteringslinjer i konsernstyrt risikostyring, internkontroll og compliance.

GENERALFORSAMLING

SpireBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avholde generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling for eierstyring, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité med tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. Det er i aksjonæravtale og ved etablert praksis gitt føringer om valg av styremedlemmer i selskapet.

STYRET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har det overordnede ansvaret for konsernets system for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter strategi, selskapets risikotoleranse, samt policyer og rammeverk for systemet for risikostyring i konsernet. Styret har følgende ansvar innen risikostyring:

- Årlig godkjenning, og kvalitetssikring av risikostyringssystemet.
- Fastsette konsernets og eiernes risikotoleranse.
- Godkjenne risikostyringsrapportering til markedet og tilsynsmyndigheter.
- Eier av konsernets ORSA aktiviteter og rapportering.

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Administrerende direktør har ansvaret for å:

- etablere målsetninger for risikostyringen som er i samsvar med virksomhetens definerte risikotoleranse og kapitalmål.
- ivareta og følge opp at det er etablert en forsvarlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- ivareta og følge opp konsernets risikostatus og risikoutvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- ivareta og følge opp at risikostyringen blir dokumentert, gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte.
- håndtere risiko gjennom risikomåling, analyser og vurderinger, samt handlingsplaner.
- sikre at rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og prinsipper beskrevet i dette dokumentet.
- iverksette passende informasjonstiltak, slik at ansatte i virksomheten kan ivareta sitt ansvar.
- implementere og gjennomføre vedtatte compliance tiltak i organisasjonen.

CHIEF RISK OFFICER (CRO)

CRO har ansvaret for å:

- ha oversikt over konsernets risikostatus og utvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- sikre at SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet som helhet følger lover og forskrifter innenfor sitt ansvarsområde.
- sikre at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- overvåke at risikostyringssystemer implementeres, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi/ policy og rutiner.
- sikre at konsernets datterselskap følger de føringer som gis fra morselskapet knyttet til risikostyring.
- rapportere status på selskapets risiko til administrerende direktør og styret.

RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har ansvar for å:

- koordinere og utøve kontroll med risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring i konsernet.
- måle og vurdere den overordnede risikosituasjonen, herunder blant annet utarbeide kvartalsvis risikorapport for konsernet til styret.
- bistå styret med analyser for fastsettelse av kapitalmål, og kapitalstruktur inn mot styrets diskusjoner på utbytte.
- påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer.
- støtte styret og administrasjonen med å etablere og gjennomføre en effektiv risikostyring, herunder utarbeide ad-hoc analyser.
- overvåke og evaluere risikostyringssystemet.
- utarbeide plan over risikostyringsaktiviteter.
- videreutvikle rammeverk og system for risikostyring i konsernet.
- ha et bredt og helhetlig syn på den risikoen konsernet samlet sett påtar seg.
- rapportere på selskapets risikoer til administrerende direktør, ledelsen og styret, slik at de kan ivareta sitt ansvar.

- rapportere selskapets kapital situasjon, herunder stresstester, til myndighetene og selskapets ledelse.
- gjennomføre og utvikle ORSA-prosessen etter retningslinjer fra styret.
- sikre at konsernet som en helhet etterlever Solvens II med særskilt fokus på gruppebestemmelsene.
- evaluere konsernets samlede system for risikostyring, og foreslå korrigerende tiltak til styret hvor nødvendig.

COMPLIANCEFUNKSJONEN

Compliancefunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS er organisert under, og utøves av avdelingen Risikostyring og Compliance. Compliancefunksjonen rapporterer personalmessig til CRO i SpareBank 1 Gruppen AS som igjen rapporterer direkte til administrerende direktør og styret. Compliancefunksjonen rapporterer faglig direkte til styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Compliancefunksjonen har oppgaver knyttet til kontroll av selskapets og konsernets etterlevelse, jevnlig vurderinger av etablerte rutiner og retningslinjer, og forebyggende råd og veiledning om selskapets forpliktelser knyttet til de rettslige rammebetingelser som regulerer virksomheten.

Overordnede ansvarsområder for compliancefunksjonen er å:

- overvåke og kommunisere nye regelverk eller endringer i eksisterende regelverk til gjeldende ansvarsområder i SpareBank 1 Gruppen konsernet,
- påse at det er etablert effektive prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk.
- gjennomføre kontroller av etterlevelse,
- administrere hendelsesregister og overvåke hendelsesregistrering,
- vurdere om datterselskapenes håndtering av interessekonflikter er tilfredsstillende, samt iverksette eventuelle tiltak,
- ha ansvar for oppgaver knyttet til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling (anti-hvitvasking).
- rapportere periodisk vedrørende complianceforhold til administrerende direktør og styret i SpareBank 1 Gruppen AS,
- overvåke og evaluere rapporterte complianceforhold fra compliancefunksjonene i datterselskapene til compliancefunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS
- koordinere årlig lederbekreftelse/ internkontrollgjennomgang i SpareBank 1 Gruppen konsernet,
- utarbeide årsplan over complianceaktiviteter som behandles av styret,
- administrere og lede complianceforum i SpareBank 1 Gruppen konsern,
- utarbeide og ajourholde styringsdokument for complianceområdet,
- sikre konsistente og helhetlige retningslinjer for compliancearbeidet i SpareBank 1 Gruppen konsern,
- utarbeide periodisk compliancerapport som danner et oversiktsbilde over compliance i SpareBank 1 Gruppen konsern.
- gi råd om compliancerisiko
- følge opp åpne internrevisjonspunkter i selskapets system for risikostyring og internkontroll

AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS er definert som en kontrollfunksjon risikostyringssystemet. Dersom det identifiseres svakheter i konsernets samlede aktuarfunksjoner skal aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS komme med innspill til forbedringer.

Aktuarfunksjonen utfører oppgaver på vegne av styret. Etablering av aktuarfunksjonen reduserer ikke styrets og ledelsens ansvar.

Aktuarfunksjonen er organisert direkte under CEO i SpareBank 1 Gruppen AS. Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer personalmessig til CRO i SpareBank 1 Gruppen AS som igjen rapporterer direkte til CEO.

Videre har aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS direkte tilgang til styret og ledelsen, uavhengig av øvrige rapporteringslinjer og organisasjonsform.

Aktuarfunksjonens hovedoppgaver

Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS har et konsernovergripende ansvar, og skal ikke duplisere ansvar og arbeidsoppgaver som inngår i aktuarfunksjonene i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS skal derfor adressere sine oppgaver i konsernperspektivet.

- Aktuarfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS gir råd til styret, og foretar en vurdering av følgende hovedområder gitt i Solvens II regelverket: Konsernets samlede forsikringsrisiko.
- Forholdet mellom eiendeler og forpliktelser (ALM), og effekt på konsernets solvensposisjon.
- Konsernets solvensposisjon gitt fremskrivninger som følge av stress-, og scenarioanalyse av forsikringstekniske avsetninger.
- Policy for forsikringsrisiko i SpareBank 1 Gruppen AS.
- Konsernets samlede reassuranseprogram, og policy for reassuranse sett opp mot risikotoleranse og kapitalmål.
- Metodikk benyttet for å beregne forsikringstekniske avsetninger.
- Bidra til en effektiv implementering av konsernets risikostyringssystem, herunder foreta en evaluering av styring og kontroll av forsikringsrisiko.

INTERNREVISJONSFUNKSJONEN

Internrevisjonen er en uavhengig kontroll- og rådgivningsfunksjon som skal bidra til at organisasjonen på en effektiv og tilfredsstillende måte når sine mål. Internrevisjonen utføres på oppdrag av styret og utføres av eksterne aktører. Internrevisjonen gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring og rapporterer direkte til styret. Internrevisjonen er utkontraktert til EY. Internrevisjonen rapporterer administrativt til CRO i SpareBank 1 Gruppen AS, men rapporterer faglig til styret.

Styret har vedtatt en instruks for internrevisjonens arbeid. I henhold til denne instruksen skal det årlig utarbeides en revisjonsplan for selskapet. Formålet med den årlige internrevisjonsplanen er å sikre at internrevisjonen kan gi en dekkende vurdering av selskapets virksomhets- og risikostyring, compliance og internkontroll slik instruksen for internrevisjonen og regulatoriske krav krever. Dette krever at alle risikofylte områder gjennomgås planmessig. Videre skal internrevisjonsplanen sikre at den ivaretar styrets behov.

Gjennom internrevisjonens årsplan implementeres styrets føringer i instruks for internrevisjonen. Internrevisjonsplanen skal gi styret nødvendig grunnlag til å kunne fatte beslutninger knyttet til

internrevisjonens prioriteringer, ressursbruk og kompetanse. Revisjonsplanen inneholder derfor en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Revisjonsplanen utarbeides hvert år basert på internrevisjonens risikovurdering, samt mottatte innspill fra ledelsen. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer i forhold til virksomhetens mål og strategier dekkes.

Internrevisjonen utfører en rekke revisjonsprosjekter hvert år, hvor det utarbeides en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger.

B.1.3 FORUM OG KOMITEER

RISIKOUTVALG

Risikoutvalget har som formål å være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i SpareBank 1 Gruppen AS i saker som vedrører overvåkning og oppfølging av internkontroll og risikohåndtering for hele SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Utvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

REVISJONSUTVALG

Revisjonsutvalgets overordnende funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det har i utgangspunktet ikke selvstendig beslutningskompetanse. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon, samt føre tilsyn med regnskapsavleggelsen.

COMPLIANCEFORUM I SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

Complianceforumet er et samarbeidsforum og rådgivende organ for datterselskaper i SpareBank 1 Gruppen AS, og SpareBank 1 Utvikling DA. Formål med complianceforumet er å bidra til en samordning av praktisk og operativt compliancearbeid, samt bidra til at skape effektivitets- og kompetansemessige synergier på complianceområdet. Complianceansvarlige møter fast i forumet, i tillegg til konsernjuridiskdirektør (rådgivende observatør) og leder for risikostyring (frivillig). Forumet avholdes kvartalsvis.

ØVRIGE KOMITEER, UTVALG OG FORUM I DATTERSELSKAP

RISIKO- OG COMPLIANCEKOMITÉ

SpareBank 1 Forsikring AS

Risiko- og compliancekomitéen skal styrke selskapets arbeid med risikostyring og compliance. Komitéen er et diskusjons- og konsultasjonsforum for å sikre bred involvering, diskusjon og informasjonsutveksling på tvers av forretningsområdene. Komitéen skal bidra til å sikre at selskapet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring og kontroll av risiko og compliance.

Formålet med komitéen er å:

- forberede saker som skal legges frem for styret i SpareBank 1 Forsikring AS innenfor risikorelaterte tema som påvirker selskapets risiko og kapitalisering

- sikre en bred involvering og informasjonsutveksling knyttet til risikostyring i SpareBank 1 Forsikring AS
- gi status på pågående complianceaktiviteter i selskapet, samt informere og diskutere tiltak knyttet til endringer i eksisterende eller ny lovgivning
- sikre kompetansedeling

Risiko- og compliancekomitéen har ansvar for å:

- drøfte problemstillinger knyttet til risikostyring og compliance, blant annet for å sikre at selskapet har en effektiv, hensiktsmessig, og enhetlig styring og kontroll av markeds-, motparts-, likviditets-, operasjonell- og forsikringsrisiko
- drøfte risikostyringsstrategier, handlingsregler, balansestyring og kontrollaktiviteter
- bidra til utveksling av informasjon knyttet til risiko- og compliancerelaterte tema i selskapet

Risiko- og compliancekomitéen skal forberede fremlegg overfor selskapets styre innenfor risikorelaterte tema som påvirker selskapets risiko og kapitalisering. Komitéen avholder månedlige møter.

Fremtind Forsikring AS

Selskapets Risiko- og compliancekomité (RCK) har som formål å sikre god og enhetlig styring av markeds-, likviditets-, operasjonell-, compliance- og forsikringsrisiko i selskapet. RCK er et forberedende organ før behandling av risikorelaterte saker i selskapets ledelse og styre. Komiteen skal bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med selskapets risikotoleranse og risikovilje, og bidra til å sikre fremdrift i implementering av nye/endrede lover i organisasjonen.

Videre er det etablert en rekke forum på ulike fagområder, med enten besluttende eller rådgivende mandat bestående av medlemmer fra konsernledelse og ansatte for øvrig.

RESERVERINGSKOMITÉ

SpareBank 1 Forsikring AS - Reserveringskomité

Reserveringskomitéen er et forum hvor aktuaravdelingen legger til rette for at selskapet har tilstrekkelig forståelse for nivået på avsetningene i regnskapet, og hvordan dette gjensidig påvirker andre deler av forsikringsvirksomheten.

Medlemmene av reserveringskomitéen skal bidra med kvalitativ informasjon fra sine respektive områder slik at aktuaravdelingen kan ta hensyn til dette i sine modeller for reservering.

BESLUTNINGSFORUM PRIS OG PRODUKT

SpareBank 1 Forsikring AS - Beslutningsforum Pris og Produkt

Forumet er et besluttende forum for pris og produkttiltak. Forumet skal fatte beslutninger vedrørende produkter og pristariffer som vil eller vil kunne påvirke selskapets vekst, lønnsomhet og solvensposisjon. Forumet skal også fatte beslutninger vedrørende produkter, pristariffer og kunde- og betjeningskonsepter som vil eller vil kunne påvirke kundenes interesser.

Tiltak som krever involvering av ledergruppen i selskapet løftes inn til ledergruppen, mens tiltak som krever prosjektprioritering løftes til Prosjektprioriteringsforum. Det er også gitt føringer for hvilke saker som skal/bør styrebehandles.

Fremtind Forsikring AS - Pris og Produkt forum

Forumet er et besluttende forum for pris og produkt. Hensikten er å sikre innfrielse av selskapets produktlønnsmåls og å støtte selskapets strategi og ambisjon. Forumet administreres av leder Produkt og Pris, og består av konserndirektør Produkt, Data og Analyse, konserndirektør Privatmarked og konserndirektør Bedriftsmarked. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen deltar som observatører.

Fremtind Livsforsikring AS - Pris og Produkt forum

Forumet er et besluttende forum for pris og produkt. Hensikten er å sikre innfrielse av selskapets produktlønnsmåls og å støtte selskapets strategi og ambisjon.

Pris og Produkt forum består av leder av selskapet, produkt, områdeledere for henholdsvis Privatmarked og Bedriftsmarked. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett.

FORVALTNINGSFORUM SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Forvaltningsforum er et forum for informasjonsdeling, kompetanseutveksling og drøftelser i kapitalforvaltningsmessige forhold.

EIENDOMSKOMITÈ SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Eiendomskomitéen fatter beslutninger som angår selskapets investeringer innen eiendom. Komitéen fungerer som en besluttende komité, men også som et møtepunkt for diskusjon, kompetanse- og informasjonsdeling.

B.1.4 OPPLYSNINGER OM GRUPPEINTERNE UTKONTRAKTERINGER

SpareBank 1 Gruppen AS selger HR tjenester til alle datterselskap i SpareBank 1 Gruppen konsern bortsett fra Fremtind Forsikring AS. I tillegg selger SpareBank 1 Gruppen AS juridisk rådgivning til alle datterselskap i SpareBank 1 Gruppen konsern.

B.1.5 GODTGJØRING

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper har med unntak av Fremtind Forsikring AS en felles godtgjøringsordning for konsernet som minimum årlig vedlikeholdes og godkjennes av styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Forsikring AS har eget godtgjøringsutvalg. Selskapets praktisering av godtgjøringsordningen gjennomgås årlig av selskapets internrevisjon.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 67 år, men administrerende direktør har anledning til å fratruke ved 65 år i henhold til førtidspensjonsavtale.

Administrerende direktør har rett til førtidspensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 65 år til 67 år.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

B.2 KRAV TIL EGNETHET

SpareBank 1 Gruppen konsernet har retningslinjer for egnethetsvurdering av personer som innehar sentrale funksjoner for å sikre at konsernet styres på en mest mulig effektiv og profesjonell måte.

I retningslinjene for egnethet er det oppgitt hvem som er ansvarlig for å utføre egnethetsvurderingene i konsernet for de ulike sentrale funksjonene. Det er videre beskrevet prosess og ansvarsfordeling for forhåndsvurdering, meldeplikt, oppbevaring og oppfølging for egnethetsvurderinger.

B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig risikostyring er systemet bygget opp omkring seks elementer:

1. Risikostyringsstrategier
2. Kontrollmiljøet
3. Risikoidentifikasjon
4. Risikoanalyse
5. Overvåking / oppfølging
6. Rapportering

De seks elementene utgjør risikostyringsprosessen. Prinsippene i risikostyringsprosessen er implementert i flere av konsernets prosesser og leveranser gjennom året. Konsernets prosess for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA), konkluderer og oppsummerer resultatene i samarbeid med styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

RISIKOSTYRINGSSTRATEGI OG RAMMEVERK

Risikostyringen skal sikre at selskapet styrer risikoene det står overfor i samsvar med styrevedtatte prinsipper, slik at samlet risikoeksponering er i tråd med styrets overordnede risikovilje og fastsatte kapitalmål. Risikostyringsstrategiene skal:

- gjenspeile konsernets overordnede mål og strategier
- være en integrert del av konsernets løpende aktiviteter
- stå i forhold til konsernets risikobærende evne og risikoappetitt

KONTROLLMILJØET

Kontrollmiljøet i selskapet omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), organiseringen av selskapet, og ledelsesfilosofi. God risikostyring krever et solid kontrollmiljø. Følgende prinsipper skal legges til grunn:

- Verdigrunnlag / etiske retningslinjer:
 - Det skal være etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som skal være godt kommunisert i hele organisasjonen
- Personalpolitikk / kompetanse:
 - Personalpolitikken skal gi informasjon om de forventninger som stilles til den enkelte ansatte når det gjelder integritet, etisk adferd og kompetanse. Ved rekruttering av medarbeidere skal selskapet prioritere faglig og personlig egnethet i forhold til den stillingen som skal besettes

- Kontroll- og styringsstruktur:
 - Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av selskapets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av selskapets strategier. Selskapet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll

RISIKOIDENTIFIKASJON

For å kunne nå selskapets vedtatte målsettinger og strategiske utvikling er det en forutsetning at styret og ledelsen kjenner selskapets risikobilde, slik at det kan velges målrettede risikostyringsstrategier. Grunnlaget for konsernets risikobilde dannes gjennom risikoidentifikasjon. Prosessen for risikoidentifikasjon er fremoverskuende og en integrert del av konsernets strategiprosess. Ledelsen i hvert datterselskap gjennomfører årlig risikoworkshops hvor det fokuseres på identifisering av risiko sett opp mot selskapenes strategi. Risikoidentifikasjonen skal dekke alle vesentlige risikoer selskapet står overfor. Risikoidentifisering oppsummeres i årlig ORSA.

RISIKOANALYSE

Kvantifisering av alle risikogrupperne nedenfor, og en oppsummerende diskusjon av risikoene skal inngå i konsernets årlige ORSA-prosess hvor Pilar 1 og 2-beregninger ligger til grunn:

- Markedsrisiko
- Motpartsrisiko
- Forsikringsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko
- Compliancerisiko
- Strategisk og forretningsmessig risiko
- Bærekraftsrisiko

For å sikre at resultatene fra kvantifiseringen av risiko er hensiktsmessig utføres også sensitivitets- og scenarioanalyser.

Fremgangsmåter for risikoanalysene er beskrevet i policyer for hver enkelt risikokategori samt policy for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA).

OPPFØLGING, OVERVÅKING OG RAPPORTERING

Risikostyringsprosessen følges opp løpende. Oppfølgingen av de viktigste risikoene skal være del av den løpende virksomheten. I tillegg skal ledelsen og internrevisjonen utføre periodiske evalueringer. Formålet med oppfølgingen er å vurdere hvor effektiv prosessen for risikostyring er over tid, samt sikre at nødvendige handlinger eller endringer blir gjennomført. Styret og administrasjonen behandler kvartalsvis risikorapport, og compliancerapport for SpareBank 1 Gruppen konsern. I tillegg utarbeides det årlig internkontrollrapport, og ORSA-rapport. Strategiske risikoer følges opp av administrasjon og ledelse direkte. Rapporteringen danner grunnlaget for den videre oppfølgingen og overvåkingen av risikoeksponeringen og risikostyringsprosessen i selskapet.

B.4 INTERNKONTROLLSYSTEM

Konsernet har et omfattende internkontrollsystem som inkluderer risikoworkshop i de ulike datterselskapers ledergrupper og forretningsområder, stikkprøvekontroller, revisjoner, hendelsesrapportering og et system for oppfølging av forbedringstiltak. I tillegg gjennomfører konsernet en internkontroll årlig for å bekrefte kvaliteten på etablerte prosesser og kontrolltiltak.

SpareBank 1 Gruppen AS og datterselskapene gjennomfører årlig en egenrevisjon av styring og kontroll i forbindelse med internkontrollprosessen. Det skal årlig gjennomføres en risikokartlegging i forretningsområde hvor fokuset er å identifisere samt vurdere sentrale risikoer for den enkelte enheten. På bakgrunn av gjennomgangen utarbeides relevante tiltak som følges opp løpende gjennom året. Risikoene følges opp gjennom året og status rapporteres kvartalsvis til styret. I tillegg vil det gjøres en vurdering av administrativ risiko, som inkluderer det operative arbeidet med risikoidentifikasjon, risikovurdering, gap - analyse, og tiltaksidentifisering. Vurderingene gjøres med særlig fokus på å avdekke svakheter i kontrollmiljøet, mangler i innarbeidede kontrolltiltak, mangler i kompetanse og sentrale IT- risikoer. Internkontrollen rapporteres hovedsakelig gjennom den årlige lederbekreftelsen, og det enkelte forretningsområdets arbeid med tiltak følges opp gjennom året av compliancefunksjonen i hvert enkelt selskap i konsernet.

I konsernet gjennomføres det også en kartlegging av kvaliteten i sentrale IT prosesser. Dette arbeidet koordineres av SpareBank 1 Gruppen AS. Formålet er å kartlegge hvorvidt datterselskapene oppfyller offentlige pålegg som har basis i IKT-forskriften, personopplysningsloven og tilhørende forskrifter. Gjennomgangen baseres på forskjellige egenrevisjonsskjema fra Finanstilsynet samt risikovurdering av selskapenes inntil de fem mest forretningskritiske systemer. Risikovurderingen gjennomføres basert på IT-systemenes tilstand samt etablerte kontrolltiltak rundt systemet. En vurdering av oppfyllelse av personopplysningslovens IKT-krav inngår i gjennomgangen.

Alle vesentlige oppfølgingspunkter fra internkontrollprosessen og revisjonsrapporter følges opp og dokumenteres i hvert enkelt selskap i konsernet.

B.5 INTERNREVISJONSFUNKSJONEN

Internrevisjonen er konsernets tredje forsvarslinje og organisert som et selvstendig og uavhengig kontrollorgan direkte underlagt styret. Internrevisjonen gir styret og ledelsen en uavhengig og nøytral vurdering av selskapets risikostyring og internkontroll. Gjennom nøytrale vurderinger og anbefalinger bidrar internrevisjon til at organisasjonen når sine mål på en effektiv og tilfredsstillende måte. Internrevisjonen er utkontraktet til EY.

Internrevisjonsfunksjonen utarbeider årlig et forslag til revisjonsplan for selskapet. Revisjonsplanen er basert på internrevisjonens behovsvurderinger og på mottatte innspill fra ledelsen i konsernets selskaper. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer for virksomhetens mål og strategier er dekket. Revisjonsplanen inneholder en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn. Med bakgrunn i planen beslutter styret internrevisjonens prioriteringer og ressursbruk.

Internrevisjonen utarbeider en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger. Funn og anbefalinger følges opp av selskapet.

B.6 AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen er beskrevet i kapittel B.1.2.

B.7 UTKONTRAKTERING

SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en effektiv prosess som skal sikre tilfredsstillende etterlevelse av regelverk, og at selskapet ikke påføres tap eller sanksjoner som følge av ekstern aktørs brudd på avtaler og regler knyttet til utkontraktering. Dette skal skje gjennom:

- tydelig definerte ansvarsforhold og roller for all utkontraktert virksomhet.
- skriftlige avtaler med leverandører som er tydelig i forhold til ansvar og krav, og muliggjør innsyn og kontroll, og sanksjoner i tilfelle brudd.
- å påse at leverandører har etablert tilfredsstillende internkontrollsystemer, og beredskapsplaner.
- rutiner for rapportering av nødvendig data fra leverandøren til virksomhetsområdene og selskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern. konsern.
- etablerte prosesser for å følge opp og rapportere etterlevelsen av avtalen.

Før inngåelse av nye utkontrakteringsavtaler skal følgende gjennomføres:

- Vurdering om prosessen eller funksjonen som er tenkt utkontraktert kan håndteres internt.
- Risikovurdering av den utkontrakterte virksomheten, herunder vurdering av hvorvidt den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller vesentlig, identifikasjon og kartlegging av operasjonelle- og compliancerisiko forbundet med avtalen inklusive konsentrasjonsrisiko.
- Vurdering av at utkontrakteringen ikke er kjernevirksomhet.
Hensiktsmessig due diligence av leverandøren (oppdragstaker) og eventuelle underleverandører.
- Exit-strategier skal adresseres før avtaleinngåelse, herunder skal følgende muligheter adresseres;
 - flytting av utkontrakterte funksjoner og data til alternative tilbydere
 - ta oppgaven tilbake i selskapet, herunder tilgang til kapasitet og kompetanse eventuelle andre tiltak som sikrer kontinuerlig leveranse av virksomhet som er utkontrakter

Forvaltning og drift av inngåtte utkontrakteringsavtaler

Oppfølging og håndtering skal inkludere:

- Vurdering av hvorvidt den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller viktig.
- Risikoidentifisering, risikomåling og risikohåndtering av utkontraktert virksomhet.
- Identifisering, måling og håndtering av potensielle interessekonflikter.
- Planer for løpende drift, herunder:
 - Prosedyrer for varsling av vesentlige endringer hos en leverandør.
 - Planer for gjenoppretting og krisehåndtering av kritisk eller viktige utkontrakteringer skal foreligge og skal til enhver tid være oppdatert
 - Exit-strategier som inkluderer prosedyrer for å håndtere brudd i tjenester, og ikke-forventet terminering av kontrakt.
 - Exit-strategier skal være dokumentert for utkontraktering av virksomhet som vurderes som kritisk eller viktig.

- Løpende vurdering av leverandørers prestasjon i forhold til inngått avtale.

SpareBank 1 Gruppen konsern skal føre en oversikt over inngåtte utkontrakteringsavtaler. Oversikten skal omfatte alle avtaler som innebærer utkontraktering av virksomhet, også avtaler som ikke er meldepliktige til Finanstilsynet. En slik samlet og oppdatert oversikt er en nødvendig del av grunnlaget for selskapets egen risikovurdering, styring og kontroll av utkontraktert virksomhet og skal kunne fremlegges på Finanstilsynets forespørsel

Oversikten skal inneholde opplysninger i henhold til Finanstilsynets Rundskriv - Veiledning om utkontraktering, kapittel 7, datert 21.12.2021.

I tillegg skal oversikten inneholde følgende informasjon:

- Ansvarlig leder for hver enkelt utkontraktering.
- Hvilke utkontrakteringer som er vurdert som kritiske og vesentlige.
- Leverandører som er autorisert av relevante myndigheter.
- Et skille mellom gruppeintern utkontraktering inkludert eierskapsandel, og eksterne utkontrakteringer.
- Utkontrakteringsavtaler innenfor og utenfor EU/EØS.
- Navnet på skytjenestetilbyderen og navnet på morselskapet (hvis relevant)
- En beskrivelse av aktiviteter og data som skal utkontrakteres
- Landet, eller landene der tjenesten skal utføres (inkludert stedet av data)
- Datoen for oppstart av tjenesten
- Utløpsdato for tjenesten eller neste dato for fornyelse av kontrakt (hvis relevant)

I tabellene nedenfor vises en oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester i SpareBank 1 Gruppen konsern.

SpareBank 1 Forsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Tjenesteyter	Utkontrakterte funksjoner/oppgaver
Ernst & Young AS (EY)	Internrevisjonsfunksjonen
Alfred Berg Kapitalforvaltning AS	Depotjenester, back- og mid officeoppgaver
Gabler Pensjonstjenester AS	Drift og forvaltning av ytelsespensjon
FDC AS	Drift og forvaltning av kjernesystem
SpareBank 1 Utvikling DA	Drift av IT-systemer, informasjonssikkerhet og fysisk sikkerhet, administrasjon av PC- og kontorutstyr
SpareBank 1 bankene	Distribusjon av SpareBank 1 Forsikring AS sine produkter

Tabell 18: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester SpareBank 1 Forsikring AS.

Fremtind Forsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Tjenesteyter	Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver
SpareBank 1 Gruppen	Økonomitjenester, juridiske tjenester, intern drift
SpareBank1-bankene, DNB Bank ASA, LO, Norsk sykepleier-forbund, bilforhandlere	Distribusjon
Northern Trust	Fonds-administrasjon
Ernst & Young AS (EY)	Internrevisjon
SpareBank1 Utvikling	IKT-løsninger, sikkerhetstjenester mv.
DNB Bank	IKT-løsninger
TietoEVERY (NICE)	IKT-løsninger
DXC	IKT-løsninger
PostNord Strålfors	Kundekommunikasjon
TietoEVERY (Unit4)	Regnskapsløsning
In4mo	Støttesystem forsikringsoppgjør
Softtronic	Risikoklassifiseringsløsning
Amazon Web Services	IKT-løsninger
FIS Capital Markets UK	IKT-løsninger
Verdi NTFS	Støttesystem forsikringsoppgjør

Tabell 19: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Forsikring AS.

Fremtind Livsforsikring AS utkontrakterte oppgaver/funksjoner:

Tjenesteyter	Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver
Fremtind Forsikring AS	Personvernombud
Fremtind Forsikring AS	Operativt hvitvaskingsansvarlig
SpareBank1 Gruppen AS	Intern drift og fellestjenester
SpareBank1 Utvikling AS	Drift av IT-systemer
SpareBank1 Gruppen AS	Juridiske tjenester
Fremtind Forsikring AS	Sikkerhetsløsninger
SpareBank1 bankene	Distribusjon og kundebetjening
DNB Bank ASA	Distribusjon og kundebetjening
Norsk sykepleierforbund	Distribusjon og kundebetjening
LO	Distribusjon og kundebetjening
Fremtind Forsikring AS	Distribusjon og kundebetjening
DNB Livsforsikring AS	Arkiv
Northern Trust	Fondsadministrasjon
EY	Internrevisjon
KPMG	Ekstern revisor
Lumera AS	Aktuarfunksjonen
Fremtind Forsikring AS	Forsikringsoppgjør
Fremtind Forsikring AS	Helsevurdering

Fremtind Forsikring AS	IKT - salgsløsninger
Fremtind Forsikring AS	Økonomi, regnskap og finans
Fremtind Forsikring AS	DVH produksjon og plattform
Fremtind Forsikring AS	Følge opp tredjepartsleverandør IT
Fremtind Forsikring AS	HR
FIS Capital Markets UK	IKT-løsning
TietoEVRY (Unit4)	Regnskapsløsning

Tabell 20: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester Fremtind Livsforsikring AS.

B.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel B gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets system for risikostyring og internkontroll gjennom perioden.

C. RISIKOPROFIL

Konsernets risikostyring skal bidra til trygghet for kunden i tillegg til å gi god avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Selskapets interne og eksterne kontrollaktiviteter skal sikre at definerte risikogrenser overholdes og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

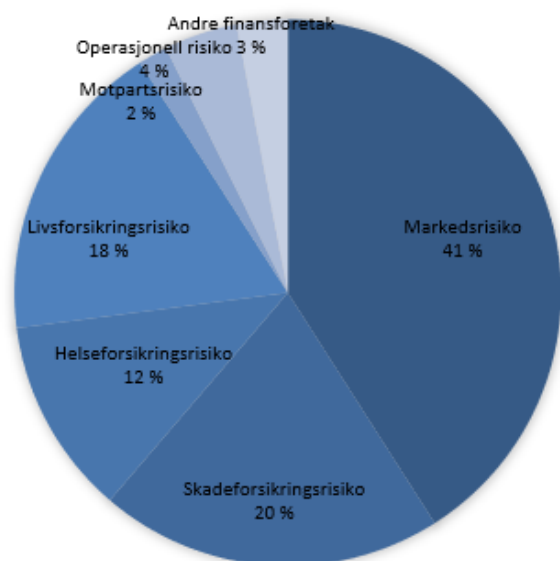
Kvantifiseringen av konsernets risiko gjøres i henhold til Solvens II-regelverket. Konsernets risikoprofil basert på risikoklassifisering/undermoduler etter Pilar 1 er behandlet i dette kapittelet. I tillegg omtales likviditetsrisiko og andre vesentlige risikoer.

Figur 4: Overordnet risikoprofil basert på standard formelen.

Solvenskapitalkrav for SpareBank 1 Gruppen konsern per 31.12.22 utgjorde 8.498 mill. kroner og solvenskapitalen utgjorde 14.403 mill. kroner, tilsvarende en solvensmargin på 169 %, opp fra 155 % sammenlignet med 31.12.21. Juster for utbytte er solvensmarginen 152 % per 31.12.22.

Tabellen nedenfor viser hvordan konsernets beregnede risiko var fordelt per 31.12.22 mellom de ulike hovedkategoriene i standardformelen under Solvens II.

Figur 5: Fordeling av hovedkategorier risiko etter standardmetoden.

C.1 FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsrisiko omfatter de risikoer konsernet er eksponert for gjennom selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Forsikringsrisiko omfatter modulene for forsikringsrisiko liv, forsikringsrisiko helse, og forsikringsrisiko skade etter standardmetoden.

SpareBank 1 Forsikring AS har eksponering mot forsikringsrisiko liv. Fremtind Forsikring AS har eksponering mot forsikringsrisiko skade. Begge selskapene har eksponering mot forsikringsrisiko helse. For SpareBank 1 Gruppen konsern konsolideres risikoen samlet for konsernet.

C.1.1 FORSIKRINGSRISIKO LIV

Forsikringsrisiko liv omfatter de risikoene SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS er eksponert mot knyttet til livsforsikring, som vist i figuren nedenfor.

Figur 6: Risikotyper Forsikringsrisiko liv.

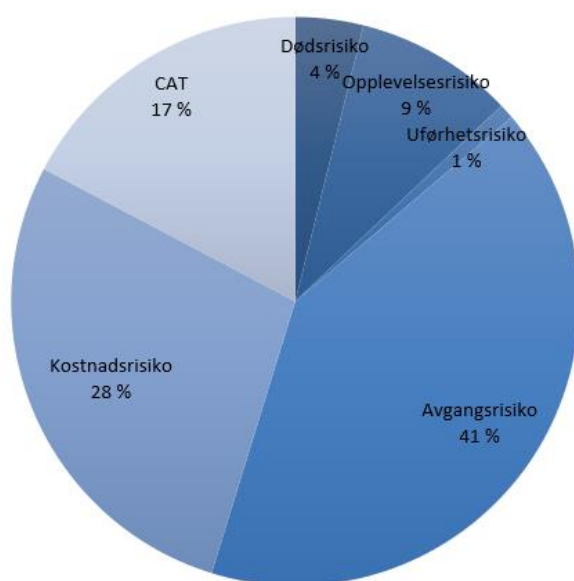
I Tabell 21 nedenfor gis en nærmere forklaring av de ulike risikotypene som hører til forsikringsrisiko liv.

Risikotype	Forklaring
Dødsrisiko	Risiko for tap knyttet til at dødeligheten blir høyere enn beste antakelse, og at selskapet derfor får flere dødsrisikoutbetalinger enn forutsatt.
Opplevelsesrisiko	Risiko for tap knyttet til at dødeligheten blir lavere enn beste antakelse, og at selskapet derfor må utbetale pensjoner over en lengre periode enn forutsatt.
Uførhetsrisiko	Risiko for tap knyttet til at uførheten blir høyere eller reaktiveringen lavere enn beste antakelse, og at selskapet derfor får høyere uføreutbetalinger enn forutsatt.
Kostnadsrisiko	Risikoen for tap knyttet til at kostnadene og inflasjonen blir høyere enn beste antakelse, slik at selskapet får høyere administrasjonsutgifter enn forutsatt.
Avgangsrisiko	Risiko for tap knyttet til at avgangen avviker fra beste antakelse. Med avgang menes alle lovbestemte eller kontraktsmessige rettigheter kunden har til å avslutte, gjenkjøpe, redusere eller innskrenke kontrakten.
Katastroferisiko	Risiko for tap fordi erstatninger knyttet til dødelighet, uførhet, ulykke eller sykdom øker som følge av en katastrofe knyttet til ulykke eller pandemi. Dersom mange av selskapets kunder med samlet høy forsikringsrisiko oppholder seg på samme sted, for eksempel i samme bygning, utgjør dette en konsentrasjonsrisiko.

Tabell 21: Risikotyper Forsikringsrisiko liv.

Under forsikringsrisiko liv utgjør avgangs-, kostnads- og dødsrisiko de største risikoene. Avgangsrisikoen fremkommer som tap på eiers kapital ved umiddelbar frivillig avgang. For produkter med god lønnsomhet vil dette kunne ha vesentlig betydning for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen konserns solvensposisjon, da fremtidig forventet resultat til eier vil reduseres. Kostnadsrisiko regnes som tap på eiers resultat gitt økt kostnadsnivå på 10 % og en kostnadsinflasjon på 1 % årlig i forhold til beste estimat. I og med at flere av produktene regnes frem til kontraktens utløp får dette en betydelig negativ effekt. Dødsrisiko stammer i stor grad fra individuell kapital død og gruppeliv død.

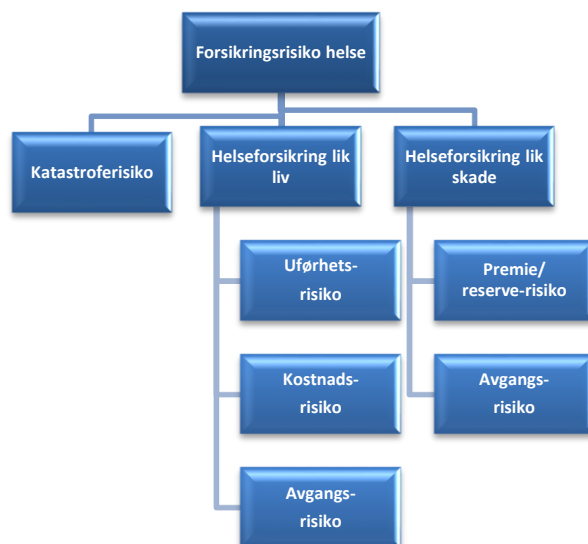
Figur 7 nedenfor viser den prosentvise fordelingen av forsikringsrisiko liv per risikoelement.

Figur 7: Forsikringsrisiko liv.

C.1.2 FORSIKRINGSRISIKO HELSE

Forsikringsrisiko helse omfatter de risikoene SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert for knyttet til helseforsikring, som vist i figuren nedenfor. SpareBank 1 Gruppen konsern har eksponering mot katastroferisiko helse, og helseforsikring lik skade i både SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind Forsikring AS.

Figur 8: Risikokategorier Forsikringsrisiko helse.

I Tabell 22 nedenfor gis en nærmere forklaring av de ulike risikotypene som hører til Forsikringsrisiko Helse.

Risikotype	Forklaring
Katastrofe-, uførhets-, kostnads- og avgangsrisiko	Se definisjon gitt i Tabell 21.
Premie- og reserve risiko	Risiko for at premier og tilhørende premiereserver ikke er tilstrekkelige i forhold til de forpliktelser selskapet har påtatt seg ved inngåelse av forsikringskontrakter (tegningsrisiko), og risiko for at erstatningsavsetningene og utbetalingsreservene ikke er tilstrekkelige i forhold til de krav avsetningene skal dekke (reserverisiko). Kostnadsrisikoen en del av premierisikoen i dette segmentet.

Tabell 22: Risikotyper Forsikringsrisiko helse.

Under helseforsikring lik liv utgjør uførhet den største risikoen. For helseforsikring lik skade er premie/reserverisiko den største risikoen. Fordelingen av helseforsikringsrisiko per element fremgår av Figur 9.

Figur 9: Forsikringsrisiko helse SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

C.1.3 FORSIKRINGSRISIKO SKADE

Forsikringsrisiko skade er begrenset til selskapet Fremtind Forsikring AS, og omfatter de risikoene selskapet er eksponert for gjennom sin forsikringsvirksomhet. Disse fordeler seg på følgende risikokategorier:

Figur 10: Forsikringsrisiko skade.

Risikotype	Forklaring
Premie- og reserverisiko	Se definisjon gitt i Tabell 22.
Avgangrisiko	Se definisjon gitt i Tabell 21.
Katastroferisiko	<p>Katastroferisiko oppstår som følge av feil i håndtering av aggregering og/eller akkumulering av risiko. Dette kan resultere i økt eksponering for katastroferisiko som for eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturkatastrofe • Menneskeskapte katastrofer som terror og eksplosjon/brann • Pandemi, masseulykke og konsentrasjon av mennesker som beskrevet

Tabell 23: Risikotyper Forsikringsrisiko skade.

C.1.4 FORSIKRINGSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

For å redusere forsikringsrisikoen benytter selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS seg av reassuranseavtaler.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

Vurdering av reassuranse inngår som en del av SpareBank 1 Forsikring AS sin produktutviklingsprosess for alle nye produkter og endring av eksisterende produkter. Videre er selskapets risikoprofil og risikobærende evne sentrale faktorer ved bestemmelse av hensiktsmessige former for reassuranse. Selskapets policy for forsikringsrisiko gir hovedmålene for reassuranseprogrammet.

FREMTIND FORSIKRING AS

Selskapet styrer forsikringsrisikoen gjennom fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder, og gjennom reassuransesavtaler. Reassuranse er en forsikringsavtale som beskytter selskapet mot store erstatningskrav. Disse avtalene er gjenstand for årlig fornyelse. Selskapets nivå på egenregning (tilsvarende egenandel for reassuranse) vedtas av styret i henhold til selskapets risikotoleranse.

Fremtind Forsikring AS kjøper felles naturskadereassuranse gjennom Norsk Naturskadepool. Egenregningen er på 1,5 mrd. kroner hvorav selskapets andel av egenregningen utgjør 215,4 mill. kroner. Dette beløpet er det ikke kjøpt ekstra reassuranse for, men det eksponeres mot selskapets naturskadekapital som per 31.12.22 er på 1.221 mill. kroner.

FREMTIND LIVSFORSIKRING AS

Foretaket styrer forsikringsrisikoen gjennom foretakets fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder, og har utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter og enkelte gruppelivsprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves, eventuelt også i form av reserverasjoner på dekningen eller eventuelt avslag. Ved inngåelse av gruppelivsavtaler risikovurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

C.2 MARKEDSRISIKO

Konsernet er eksponert mot markedsrisiko gjennom investeringsporteføljene i selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Markedsrisiko består av risiko knyttet til negativ verdiutvikling i aksjer, renter, ufordelaktig utvikling i kredittmarginer (spread), valuta og eiendom. I tillegg vil selskapene kunne ha mulighet til å ha en mindre andel av alternative investeringer som for eksempel hedgefond og private equity.

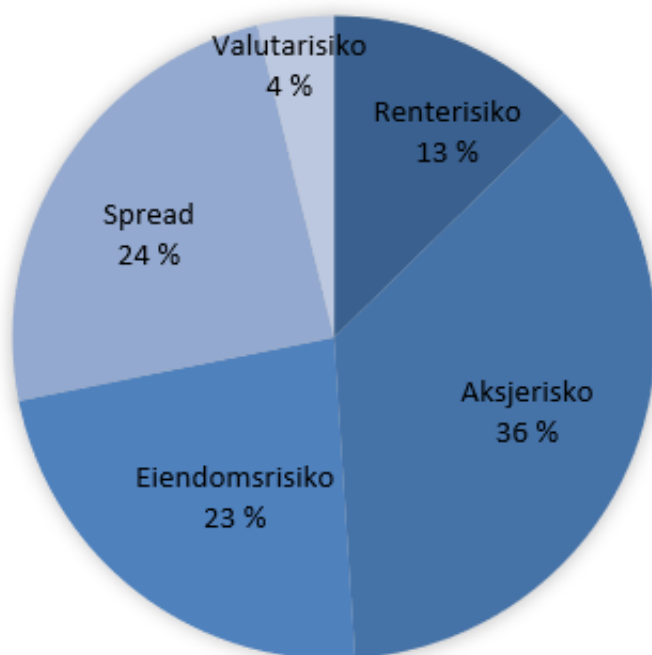
Markedsrisiko	
Risikokomponent	Forklaring
Aksjerisiko	Aksjerisiko er risiko knyttet til endring i markedsverdi for posisjoner i egenkapitalinstrumenter, herunder aksjer, aksjefond, kombinasjonsfond, hedgefond og private equity, samt derivater med egenkapital-instrumenter som underliggende.
Renterisiko	Renterisiko defineres som endring i markedsverdier på selskapets investeringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet samt selskapets forsikringsforpliktelser som følge av endring i markedsrentene.
Eiendomsrisiko	Eiendomsrisiko er risiko knyttet til verdiutvikling på selskapets posisjoner i fast eiendom, samt derivater med eiendom som underliggende. Eventuelle plasseringer i eiendomsfond som ikke har et vesentlig innslag av lånefinansiering medregnes under vurderingen av eiendomsrisiko.
Kredittmarginrisiko (spreadrisiko)	Kredittmarginrisiko er risiko for endring i markedsverdi på selskapets investeringer i rentepapirer som følge av endring i kredittmarginer for ulike kredittrating klasser.
Valutarisiko	Valutarisiko er risiko for tap som oppstår som følge av endring i kursen mellom norske og utenlandske valutaer.

Tabell 24: Risikotyper markedsrisiko.

Selskapene har i hovedsak investeringer i rente-, aksje-, og eiendomsmarkedet. For SpareBank 1 Forsikring AS, er den finansielle risikoen blant annet knyttet til om selskapet klarer å innfri den årlige rentegarantien hvert år og på lang sikt knyttet til de forsikringstekniske avsetninger.

Aksjerisiko, kredittmarginrisiko (spreadrisiko), og eiendomsrisiko er de største markedsrisikoene beregnet etter standardmetoden for konsernet.

Figuren nedenfor viser prosentvis fordeling av selskapets markedsrisiko brutt ned på de ulike risikoelementene.

Figur 11: Markedsrisiko SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

C.2.1 MARKEDSRISIKO - RISIKOKONSENTRASJON

Konsernets investeringsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS anses veldiversifiserte både med hensyn på allokering mellom ulike aktivaklasser samt at ingen enkeltinvesteringer utgjør en uforholdsmessig stor andel av investeringene. SpareBank 1 Gruppen AS har en risikokonsentrasjon som følge av selskapets eierpost i Kredinor AS.

C.2.2 MARKEDSRISIKO - RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS administrerer de respektive investeringsporteføljer i henhold til risikoprofil med de begrensninger selskapenes styrer fastsetter gjennom blant annet investeringsrammer knyttet til øvre og nedre grense for hver aktivaklasse, durasjoner og kredittrating.

SpareBank 1 Forsikring AS

Den vesentligste av selskapets brutto valutaeksponering kan tilskrives utenlandske aksjer i investeringsvalgporteføljen og kollektivporteføljene. Store deler av selskapets valutaseksponering, om lag 65 %, har gjennom 2022 blitt sikret ved hjelp av handel i valutaswapper og valutaterminer mot flere motparter.

Fremtind Forsikring AS

Selskapet administrerer investeringsporteføljen i henhold til risikoprofil med de begrensninger selskapets styre fastsetter gjennom risikostrategi og investeringsstrategi knyttet til aktivklassene.

Som ett ledd i å redusere markedsrisikoen, benyttes valutasikringsderivater for investeringer i utenlandske verdipapirer. Selskapet skal være tilnærmet 100 % valutasikret. Valutaeksponeringen følges opp på løpende basis.

Selskapets renterisiko reduseres ved hjelp av investeringer i obligasjoner med flytende rente slik at disse fungerer som en sikring mot de tekniske avsetningene (forpliktelsene).

Selskapets risikostyringsfunksjon har ansvaret for å overvåke de ovennevnte risikoreducerende tiltakene og effektene.

Fremtind Livsforsikring AS

Foretaket administrerer investeringsporteføljen i henhold til risikoprofil med de begrensninger foretakets styre fastsetter gjennom risikostrategi og investeringsstrategi knyttet til aktivklassene. Som ett ledd i å redusere markedsrisikoen benyttes valutasikringsderivater for investeringer i utenlandske verdipapirer. Foretaket skal være tilnærmet 100 % valutasikret. Valutaeksponeringen følges opp på løpende basis.

Foretakets renterisiko reduseres ved hjelp av investeringer i obligasjoner med flytende rente slik at disse fungerer som en sikring mot de tekniske avsetningene (forpliktelsene).

C.2.3 FORSIKTIGHETSPRINSIPPET

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av selskapenes investeringsstrategi som er vedtatt av de respektive styrene i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. Selskapenes markedsrisiko er for det vesentligste relatert til renterisiko, spreadrisiko, aksjerisiko og eiendomsrisiko. Eksponeringen mot utenlandsk valuta i investeringsporteføljen er valutasikret til NOK, noe som reduserer valutarisikoen til et relativt sett begrenset nivå.

Diversifisering og spredning av de ulike risikotypene og verdipapirene i investeringsporteføljen er sentralt i investeringsstrategien og tilhørende retningslinjer. Hovedformålet er at ingen forvaltere, enkelt fond eller enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastningen og risikoen i porteføljen. Det benyttes derfor flere forvaltere og det settes krav til maksimal konsentrasjon mot motparter der det er relevant og kan være en utfordring.

Selskapene benytter eksterne forvaltere i forvaltningen av hhv aksjer og renter, og utvelgelsen av forvaltere skjer på uavhengig basis.

Styrene setter prosentuelle rammer for hver aktivaklasse, i tillegg setter også styrene rammer innenfor aktivklassene. Rammene i kapitalforvaltningen er ment å sikre at porteføljen og investeringene er i tråd med forsiktighetsprinsippet. Rammene og strategien sikrer dermed at investeringene har riktig profil og eksponering med tanke på kredittkvalitet, likviditet, prising, målbarhet med mer. Eksempelvis er det blant annet krav til hvor stor del av porteføljen som skal være i Investment grade rentepapirer og hvor stor del som kan være i såkalte High yield rentepapirer, med noe høyere risiko og forventet avkastning.

Ved investering i nye produkter, aktivklasser eller instrumenter vil det gjennomføres utstrakt testing og inngående vurderinger før man investerer i disse. Dersom det på basis av vurderingene og undersøkelsene besluttes å investere i en ny type instrument eller aktivaklasse, vil man normalt eksponere et mindre beløp for å sikre at selskapets rutiner og systemer kan håndtere dette innen eksponeringen økes til et mer vesentlig nivå.

C.3 MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risikoen for at konsernet påføres tap som følge av at selskapenes motparter ikke innfrir sine forpliktelser. Motpartsrisiko er inndelt i Type 1 og Type 2, hvorav førstnevnte omfatter reassuranskontrakter, derivatmotparter og bankinnskudd mens sistnevnte omfatter fordringer på formidlere og kunder.

SpareBank 1 Forsikring AS - Motpartsrisiko

Selskapets motpartsrisiko stammer i fra inngåtte reassuranskontrakter, bankinnskudd, derivater og fordringer. For selskapet er motpartsrisiko fra fordringer og bankinnskudd de største motpartsrisikoene.

For å redusere motpartsrisiko er det satt rammer for inngåelse av reassuranskontrakter der valgt reassurandør ikke skal ha lavere offisiell rating enn A- og at risikoen skal spres på flere reassurandører. Rating sjekkes jevnlig.

Fremtind Forsikring AS - Motpartsrisiko

Selskapets motpartsrisiko stammer i fra reassurans, bankinnskudd, derivater og kundefordringer. For selskapet er motpartsrisiko fra bankinnskudd og derivater de største. Aktuarfunksjonen vurderer reassuransprogrammet minst en gang i året. For å redusere motpartsrisiko er det satt rammer for inngåelse av reassuranskontrakter der valgt reassurandør ikke skal ha lavere offisiell rating enn A- og at risikoen skal spres på flere reassurandører.

Per 31.12.22 utgjorde Type 1- og Type 2-risiko henholdsvis 85 og 15 % av kapitalkravet for motpartsrisiko før diversifisering.

Fremtind Livsforsikring AS - Motpartsrisiko

Motpartsrisiko avhenger i stor grad av motpartens kredittrating. Kredittratingen for reassurandører overvåkes kontinuerlig av foretaket.

Per 31.12.22 utgjorde Type 1-risiko 77 %, og Type 2-risiko 23 % av foretakets motpartsrisiko.

Øvrige selskaper - Motpartsrisiko

SpareBank 1 Factoring AS er eksponert mot kredittrisiko. SpareBank 1 Factoring AS gir kreditt med sikkerhet i utestående fakturaer. SpareBank 1 Factoring AS gjennomfører kredittvurdering både av klienter som har factoringkreditt, samt av kunder som factoring-klientene selger til. De av klientens kunder som ikke har en tilstrekkelig kredittkvalitet, vil normalt ikke finansieres. SpareBank 1 Factoring AS har i tillegg kredittforsikret sine største eksponeringer. Basert på at selskapet har gode kredittrutiner både med hensyn til å vurdere den enkelte factoringklient, og rutiner for å analysere factoringklientens kunder, har selskapet en god og diversifisert risikostruktur. Det vurderes ut fra dette at en beregning av kredittrisikoen i forhold til regulatoriske kapitalkrav gir et godt utgangspunkt for å estimere kredittrisikoen på factoringområdet.

C.4 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for at enten morselskapet eller et av datterselskapene ikke klarer å betjene forpliktelsene innen forfall uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader. For å unngå dette er likviditetsstyring viktig både på et operasjonelt og strategisk plan.

RISIKOTOLERANSE

Konsernet skal ha moderat til lav likviditetsrisiko. Policy for likviditetsstyring og finansiering skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at konsernet til enhver tid har tilstrekkelig likviditet til å dekke sine forpliktelser ved forfall. Det er også utarbeidet beredskapsplan som beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes dersom konsernet ikke klarer å betjene sine forpliktelser innen forfall.

LIKVIDITETSRESERVER

SpareBank 1 Gruppen AS' likviditetsbehov vil normalt bestå av følgende komponenter:

- a) Kapitalbehov for å dekke løpende driftskostnader og renter i en situasjon der SpareBank 1 Gruppen AS ikke får tilført konsernbidrag eller utbytte fra datterselskapene
- b) Kapitalbehov for å betale renter og forfall på eksisterende lån
- c) Utbytte til eierne og konsernbidrag eller utbytte til datterselskap
- d) Oppkjøp av virksomhet
- e) Finansiering av virksomhet i datterselskap gjennom tilførsel av egenkapital og/eller lån

Målsatt likviditetsreserve skal utgjøre 150 mill. kroner. Dersom likviditetsreserven ligger lavere enn 100 mill. kroner skal det rapporteres til administrerende direktør og det skal fremlegges en plan for hvordan man så raskt som mulig skal komme tilbake til en likviditetsreserve på 150 mill. kroner. Den målsatte likviditetsrammen må ses opp mot at selskapet har etablert lånemuligheter i eierbankene.

Det legges til grunn at utbytte og eventuelle større oppkjøp/selskapsetableringer eller kapitaltilførsler til SpareBank 1 Gruppens datterselskap, ref. punkt c)-d), i utgangspunktet ikke skal dekkes av likviditetsreserven. Beholdning av likvide eiendeler kan omfatte kontanter, bankinnskudd, omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning og kommitterte kredittfasiliteter.

FINANSIERING

SpareBank 1 Gruppen AS finansieres av eierbankene gjennom en kombinasjon av langsiktig og kortsiktig finansiering. Ved behov vil selskapet også kunne benytte innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet som finansieringskilde.

SpareBank 1 Gruppen AS skal til enhver tid sørge for tilstrekkelig stabil og diversifisert langsiktig finansiering i forhold til sine eiendeler.

SpareBank 1 Gruppen AS har inngått en konsernkontoordning med datterselskapene. I den forbindelse er det etablert en samlet kredittamme. Ubenyttet kreditt, utover de rammene som er tildelt datterselskapene gjennom konsernkontoordningen, inngår som en del av likviditetsreserven.

PROGNOSER

Det utarbeides månedlige likviditetsprognoser for SpareBank 1 Gruppen AS.

FORTJENESTE I FREMTIDIGE PREMIER

Beregningen av "Expected profits in future premiums" (EPIFP) gjøres på hver homogen risikogruppe og samles i én post. EPIFP beregnes som differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin) beregnet i samsvar med direktivet og en beregning av de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin), der det forutsettes at fremtidig premie ikke mottas. Per 31.12.22 var den beregnede fortjenesten i fremtidige premier på 112 mill. kroner for SpareBank 1 Forsikring AS. For Fremtind Forsikring AS var den beregnede fortjenesten i fremtidige premier 842 mill. kroner, og for Fremtind Livsforsikring AS var beløpet estimert til 923 mill. kroner.

C.5 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som en følge av sviktende interne rutiner eller prosesser. Dette kan relatere seg til menneskelig svikt, systemsvikt eller eksterne hendelser.

Den operasjonelle risikoen favner således over alle øvrige risikokategorier og er ment å adressere disse i den grad de ikke eksplisitt er dekket av de respektive risikokategoriene. Operasjonell risiko under standardformelen omfatter ikke risiko relatert til strategiske beslutninger eller omdømmerisiko.

Kapitalkravet for den operasjonelle risikoen beregnes under standardformelen basert på et volummål for premier og reserver i SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS.

SpareBank 1 Gruppen AS har også en policy for operasjonell risiko som gir overordnede føringer for sikre at konsernet samlet sett har effektive og hensiktsmessige prosesser for styring og kontroll av operasjonell risiko.

Videre er det etablert et kontrollmiljø som omfatter internkontrollgjennomgang, risikoworkshops, hendelsesdatabase for registrering av uønskede hendelser samt en risikostyringsdatabase for oppfølging av tiltak. Det foretas også en kartlegging av den operasjonelle risiko i forbindelse med oppfyllelse av IKT-forskriften, dette gjøres gjennom en årlig COBIT-undersøkelse (Control Objectives for Information Technology).

C.6 BÆREKRAFTSRISIKO

Bærekraftsrisiko er definert som hendelser knyttet til miljø (E), sosiale forhold (S) eller selskapsstyring (G) som kan ha en negativ effekt på verdien av investeringer eller verdien av forpliktelser.

I 2022 er det utarbeidet dobbel vesentlighetsanalyse for SpareBank 1 Gruppen AS, Fremtind Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, og SpareBank 1 Spleis AS. SpareBank 1 Forsikring AS har startet tilsvarende arbeid innenfor eget selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har et ansvar som konsernspiss hvor ambisjon, KPI'er knyttet til dobbel vesentlighet, og rapportering etableres, i samarbeid med datterselskapene. For perioden 2023-2025 er det etablert et veikart frem mot implementering av bærekraftsdirektivet CSRD (*Corporate Sustainability Reporting Directive*) for SpareBank 1 Gruppen AS. Veikartet er inndelt i følgende områder:

- Rapportering og data
- Risikostyring
- Organisasjon

- Strategi og drift

Bærekraftsrisiko og veikartet omfatter hele ESG området:

- Environmental – Miljø og klimarisiko
- Social – Sosiale forhold
- Governance – Forretningsetiske forhold

C.6.1 MILJØ OG KLIMARISIKO (E)

Miljø- og klimarisiko for SpareBank 1 Gruppen konsern består av fysisk risiko, og overgangsrisiko. SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert i forsikringsporteføljer og investeringsporteføljer. I investeringsporteføljen er det mest nærliggende å anta at overgangsriskoen vil være størst. I skadeforsikringsvirksomheten ser vi allerede en økt fysisk risiko i produktovervåkingen og prognoseprosessene med en stigende trend for særlig vannrelaterte skader knyttet til flere av eiendomsprodukter.

C.6.2 SOSIALE FORHOLD OG FORRETNINGSMESSIGE FORHOLD (S OG G)

Den 01.07.22 trådte den nye åpenhetsloven i kraft. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Den stiller også krav til åpenhet og innsyn for offentligheten i hvordan virksomhetene jobber med dette.

C.6.3 REGNSKAPSLOVEN § 3-3C. REDEGJØRELSE OM SAMFUNNSANSVAR

Regnskapsloven §3-3c pålegger alle store foretak å rapportere om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. Opplysningene skal gis i det omfang som er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet.

SpareBank 1 Gruppen AS er som konsernspiss rapporteringspliktig etter regnskapsloven § 3-3c. Det er iverksatt et prosjekt for å sikre at rapporteringen skal skje i henhold til § 3-3c per 31.12.22. SpareBank 1 Gruppen AS adresserer i første omgang dobbel vesentlighet fra konsernperspektivet, hvilket er en start mot CSRD rapportering.

SpareBank 1 Gruppen konsern må etterleve CSRD for regnskapsåret 2024 med rapportering i 2025. Rapporteringskravene skal være i samsvar med offentliggjøringsforordningen (SFDR) og taksonomien.

C.7 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER

Gjennom konsernets ORSA-prosess identifiseres også risiko av mer strategisk og forretningsmessig karakter. Strategisk risiko defineres som risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Forretningsmessig risiko defineres som risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk og forretningsmessig risiko har stort fokus i selskapet og følges opp løpende. Dette innebærer å følge nøye med på utvikling i rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

C.8 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel C gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets risikoprofil gjennom rapporteringsperioden.

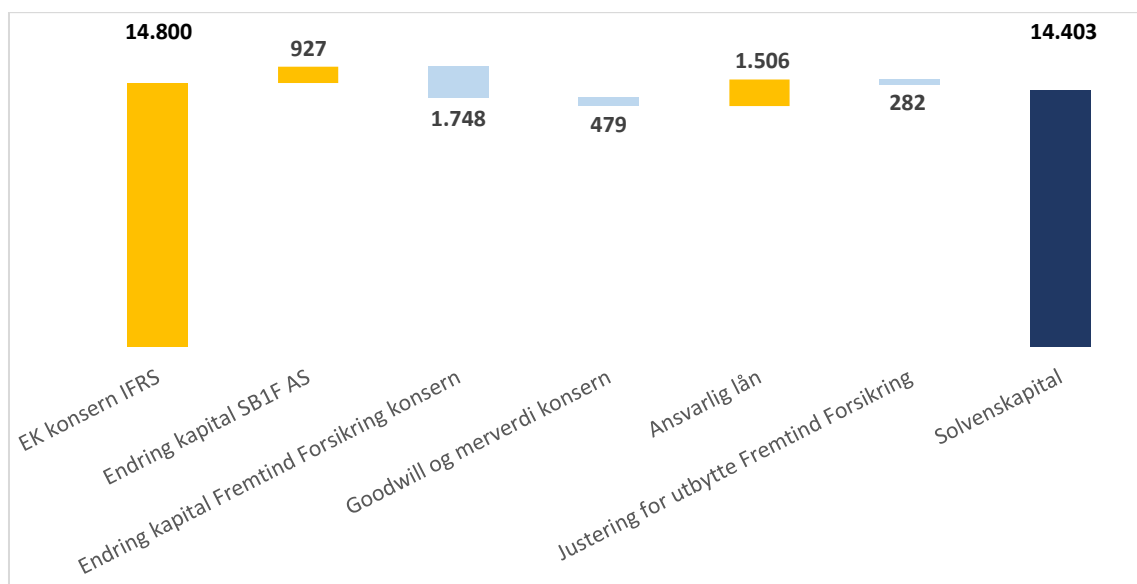
D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL

SpareBank 1 Gruppen AS har på konsolidert nivå utarbeidet Solvens II-balanse og regulatorisk kapitalkravsberegning (SCR) per 31.12.22. I dette avsnittet redegjøres for de gruppespesifikke aspekter som fremkommer både på kapitalkravet, og ansvarlig kapital.

Livselskapene og skadeselskapet er underlagt årsregnskapsforskriften ved utarbeidelse av ordinært årsregnskap. Det er få forskjeller mellom deres regnskap og regnskap utarbeidet etter IFRS. I Solvens II-balansen konsoliderer SpareBank 1 Gruppen AS forsikringselskapene med morselskapet, og tar inn øvrige datterselskap SpareBank 1 Factoring AS og Spleis AS etter egenkapitalmetoden. Justeringene som liv- og skadeselskapet foretar på verdsettelse i Solvens II videreføres i konsernregnskapet.

SOLVENSKAPITAL/ ANSVARLIG KAPITAL

Figuren nedenfor viser endringene fra egenkapital i regnskapet til solvenskapital under Solvens II for SpareBank 1 Gruppen konsern per 31.12.22.

Figur 12: Endringer fra EK IFRS til tilgjengelig solvenskapital Pilar 1 SpareBank1 Gruppen konsern.

- Egenkapital SpareBank 1 Gruppen IFRS konsolidert per 31.12.22: 14.800 mill. kroner
- Endret ansvarlig kapital som følge av overgang til markedsverdier i SpareBank 1 Forsikring AS: 927 mill. kroner.
- Endret ansvarlig kapital som følge av overgang til markedsverdier i Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS samlet: - 1.748 mill. kroner. I denne justeringen ligger det et vesentlig fratrukk for immaterielle eiendeler og goodwill.
- Fratrukket goodwill og merverdier konsern: - 479 mill. kroner.
- Samlet ansvarlig lån for SpareBank 1 Gruppen konsolidert: 1.506 mill. kroner.
- Solvenskapitalen er redusert med 282 mill. kroner for forventet andel av utbytte fra Fremtind Forsikring AS som går ut av SpareBank 1 Gruppen konsern, minoritetens andel.
- Per 31.12.22 gir dette en ansvarlig kapital på Solvens II konsolidert nivå på 14.403 mill. kroner.

VERDIVURDERING FOR SOLVENSFORMÅL

Verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger er beskrevet i de kvalitative rapportene for SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS. De samme verdivurderingsprinsipper som er benyttet i forsikringsselskapene er videreført konsistent på gruppenivå.

E. KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har etablert et internt fastsatt mål for den konsoliderte solvensmarginen etter Solvens II, hvor kapitalmålet er satt til 150 % solvensmargin ut ifra Pilar 1 standardmetoden. For SpareBank 1 Forsikring AS er kapitalmålet et intervall på 140-160 % solvensmargin. For delkonsernet Fremtind kapitalmålet satt til mellom 150 % og 200 %.

Det fastsatte kapitalmålet er styrende i forhold til konsernets og datterselskapenes strategi for kapitalstyring, og tillegges vesentlig vekt ved vurderinger knyttet til kapitalbehov og utbytte/konsernbidrag. Gjennom konsernets ORSA-prosess foretas det fremskrivninger av kapitalbehov, både etter forventet utvikling og ulike stressscenarioer. Fremskrivningene gjøres med tidshorison på 5 år. Konsernets ORSA-prosess er førende for å fastsette mål for kapitaliseringen samt identifisere behov for tiltak. Solvensmarginen ved utgangen av 2022 er 169 % for SpareBank 1 Gruppen konsolidert.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Gruppen AS har som mål å utbetale 60-70 % av overskuddet på konsolidert nivå som netto utbytte. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vesentlig vekt på at man har en tilfredsstillende solvensmargin, basert både på gjeldende regelverk og de mål som er fastsatt av styret. I vurderingen av solvenssituasjonen skal det hensyntas kapitalbehov for fremtidig vekst samt selskapets ORSA-beregninger og likviditetssituasjon. Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet.

E.1 ANSVARLIG KAPITAL

Konsernets tilgjengelige kapital er på 14.403 mill. kroner per 31.12.22. Spesifikasjon av solvenskapitalen følger av tabellen nedenfor:

Solvenskapital per 31.12.22	SB1G konsolidert			
	Total	Tier 1	Tier 2	Tier 3
Tall i mill. kroner				
Innskutt egenkapital	3.251	3.251		
Avstemmingsreserve	8.161	8.161		
Ansvarlige lån	1.506		1.506	
Risikoutjevningfond	265		265	
Avsetning til naturskadefondet	1.221		1.221	
Solvenskapital	14.403	11.412	2.992	

Tabell 25: Tilgjengelig solvenskapital per 31.12.22.

Konsernets tilgjengelige solvenskapital er økt med 573 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Endring tilgjengelig kapital 2021-2022 (Tall i mill. kroner)	31.12.22	31.12.21	Endring
Innskutt egenkapital	3.251	3.251	0
Avstemmingsreserve	8.161	7.728	433
Ansvarlige lån	1.506	1.503	3
Risikoutjevningfond	265	214	51
Avsetning til naturskadefondet	1.221	1.135	86
Solvenskapital	14.403	13.830	573

Tabell 26: Endring tilgjengelig kapital 2021-2022.

E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV

Under Solvens II beregnes et solvenskapitalkrav (SCR) og et minimumskapitalkrav (MCR). SCR skal representere den kapital et selskap eller konsern må ha for å kunne tåle 99,5 % av mulige utfall på ett års sikt. MCR skal tilsvarende reflektere at selskapet minimum må tåle 85 % av mulige utfall på ett års sikt.

Ved brudd på SCR stilles det krav fra Finanstilsynet om å levere planer for hvordan selskapet skal kunne oppfylle SCR igjen. Det vil kreves at selskapets styre fremlegger eventuelle tiltak eller forbedringer av solvensposisjonen. I en normalsituasjon må selskapet i løpet av en periode på ni måneder igjen tilfredsstille SCR kravet.

Ved brudd på MCR vil Finanstilsynet kunne frata selskapet konsesjonen dersom ikke selskapet møter kravet i løpet av tre måneder.

E.2.1 MINIMUMSKAPITALKRAV (MCR)

Minimumskapitalkravet til selskapet er på 3.147 mill. kroner per 31.12.22, økt fra 2.870 mill. kroner per 31.12.21. Minimum 80 % av minimumskapitalkravet skal bestå av Tier 1 kapital, tilsvarende 2.992 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen konsolidert hadde per 31.12.22 Tier 1 kapital på 11.412 mill. kroner og har dermed tilstrekkelig kapital i forhold til MCR.

E.2.2 SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)

SCR beregnes basert på sjokk-scenarier mot eiendelene og forpliktelsene. SCR beregnes som BSCR (Basis Solvenskapitalkrav) tillagt operasjonell risiko og fratrukket tapsabsorberende evne. BSCR er beregnet ut fra sjokk av markeds-, livsforsikrings-, helseforsikrings- og motpartsrisiko, samt alle korrelasjonsmatriser gitt av regelverket. Sjokkfaktorene og korrelasjonene mellom de ulike risikoene er gitt i regelverket når konsernet benytter standardmodell.

Beregning per 31.12.22 viser at SpareBank 1 Gruppen konsern har et samlet solvenskapitalkrav på 8.498 mill. kroner, økt fra 8.929 mill. kroner fra året før. Solvenskapitalkravet er hensyntatt diversifisering, tapsabsorberende evne for forsikringstekniske avsetninger, og utsatt skatt ved inntruffet scenario.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	Tall i mill. kroner		
	31.12.22	31.12.21	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	6.149	5.758	391
Skadeforsikringsrisiko	3.047	2.648	399
Helseforsikringsrisiko	1.750	1.753	-3
Livsforsikringsrisiko	2.698	2.650	48
Motpartsrisiko	260	239	21
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.904	13.048	856
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.680	-4.400	-280
Kapitalkrav før operasjonell risiko	9.224	8.648	576
Operasjonell risiko	652	602	50
Regulatorisk kapitalkrav for andre finansforetak	453	1.281	-828
Justering kundemidler gruppenivå	0	0	0
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-1.830	-1.602	-228
Kapitalkrav	8.498	8.929	-431
Solvenskapital	14.403	13.830	573
Solvensmargin	169 %	155 %	14 %
Minstekapitalkravet MCR	3.147	2.870	277

Tabell 27: Endring SCR 2021-2022.

E.2.3 KILDER TIL DIVERSIFISERINGSEFFEKTER PÅ GRUPPENIVÅ

SpareBank 1 Gruppen AS beregner solvensmargin konsolidert for konsernet. Dette innebærer at standardmetoden i henhold til Solvens II benyttes konsolidert for selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS. Den vesentligste driveren til økte diversifiseringseffekter på konsolidert nivå, ved bruk av standardmetoden er diversifiseringseffekter mellom markeds-, skadeforsikrings-, helseforsikrings-, livsforsikrings-, og motpartsrisiko.

E.2.4 BRUK AV VOLATILITETSJUSTERT RENTEKURVE

De tre forsikringsselskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern benytter alle volatilitetsjustert rentekurve. For SpareBank 1 Gruppen konsern blir estimert solvensmargin 168 % per 31.12.22 uten volatilitetsjustering.

E.3 BRUK AV DEN DURASJONSBASERTE UNDERMODULEN FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Konsernet benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTEDE INTERNE MODELLER

Konsernet benytter standardformelen til beregning av kapitalkrav under Solvens II.

E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG MANGLENDE OPPFYLLELSE AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Konsernet har en solvensmargin på 169 % per 31.12.22. Konsernet har overholdt krav til minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet i hele perioden.

E.6 ANDRE OPPLYSNINGER

SpareBank 1 Gruppen konsern beregner en tapsabsorberende evne av utsatt skatt ved inntruffet scenario på 1.830 mill. kroner i solvensberegning per 31.12.22. For å kunne legge til grunn den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt må konsernet ha identifisert og vurdert fremtidige hendelser, som vil medføre et tap og gevinster, og hvor forventet resultatoppbygging innenfor kommende femårsperiode, kan forsvare eiendelen. SpareBank 1 Gruppen konsern sine estimeringer bygger på fremskrivninger utarbeidet i denne forbindelse fra Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. For SpareBank 1 Forsikring AS er det gjort en konservativ antagelse av utsatt skatt konsolidert frem til ytterligere analyser er gjennomført.

Opplysningene i kapittel E gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets kapitalstyring.

F. VEDLEGG

F.1 OFFENTLIGE QRTER

Se vedlegget: SB1G AS - Vedlegg til SFCR
kvantitative rapporteringsskjemaer per
31.12.22.